

words

สุดยอดนักสืบคลาสสิกของโลก
วรรณกรรมสืบสวนที่อยู่คู่ผู้อ่านทุกยุคสมัย

Sherlock Holmes

เรื่องสั้นชุด
การผจญภัย

The Adventures
of Sherlock Holmes

เซอร์อาร์เทอร์ โคนัน ดอยล์ เขียน แก้ไขเพิ่มเติมจากสำนวนแปลของ อ. สายสุวรรณ

words
words without boundaries

เชอร์ล็อก โฮล์มส์ เรื่องสั้นชุดการผจญภัย

Sherlock Holmes
The Adventures of Sherlock Holmes

เชอร์อาร์เทอร์ โคแนน ดอยล์
เขียน

แก้ไขเพิ่มเติมจากสำนวนแปลของ อ. สายสุวรรณ์

ก ร อ า น คื อ ร า ก ฐ า น ที่ ส ำ ค ญ

“ส่วนโฮล์มส์ซึ่งไม่ชอบการสมาคมทุกประเภท
ด้วยจิตใจอันรักความอิสระแปลก ๆ ของเขาทั้งหมด
ยังคงพำนักอยู่ในห้องเช่าของเราที่ถนนเบเกอร์
ซลูกอยู่กับหนังสือเก่า ๆ ของเขา”
- เชอร์อาร์เทอร์ โคแนน ดอยล์

เชอร์ล็อก โฮล์มส์ เรื่องสั้นชุดการผจญภัย Sherlock Holmes: The Adventures of Sherlock Holmes

Words

ในเครือบริษัทอมรินทร์ คอร์เปอร์เรชั่นส์ จำกัด (มหาชน)

๓๗๘ ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๒-๕๕๕๕ ต่อ ๕๕๖๕, ๕๕๖๕ E-mail: info@amarin.co.th

www.amarinbook.com   @amarinbooks   Words publishing

สื่อดิจิทัลนี้ให้บริการดาวน์โหลดสำหรับบริการตามเงื่อนไขที่กำหนดเท่านั้น
การทําสําเนา ดัดแปลง เผยแพร่ ไม่มีวิธีใดนอกเหนือจากเงื่อนไขที่กำหนด
ถือเป็นความผิดอาญาตาม พรบ.ลิขสิทธิ์ และ พรบ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 978-616-18-6069-1

เจ้าของ ผู้พิมพ์/ผู้โฆษณา บริษัทอมรินทร์ คอร์เปอร์เรชั่นส์ จำกัด (มหาชน)

กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ระริน อุทกะพันธุ์ ปัญจุรังโรจน์ • กรรมการผู้จัดการ อุษณีย์ วิรัตพันธุ์

ที่ปรึกษาสายงานสำนักพิมพ์ในเครือ งามอาจ จิระอร • บรรณาธิการอำนวยการ ศศกร วัฒนาสุทธวงศ์

บรรณาธิการต้นฉบับ ทศนภรณ์ คทวณัฏ • บรรณาธิการ หัศ ปริญาคนิต

ผู้จัดการฝ่ายการผลิต อมรลักษณ์ เขียวกลิ่น • ศิลปกรรม เกติพิบูล หมดดาด, ประภาวดี มุสิกรักษ์

คอมพิวเตอร์ สุภิสรา เล็กเลิศ, สุนิดา ภวาททรัพย์ • พิสูจน์อักษร ลดาญ พัดเย็น, อัมไพวรรณ ทองคง

ฝ่ายการตลาด กุลพัฒน์ บัวละออ

คำนำสำนักพิมพ์

ผลงานลำดับที่ ๕ ในชุด เซอร์ลોક โฮล์มส์ ในมือของท่านนี้ เป็นหนังสือชุดรวมเรื่องสั้นเล่มแรกในทั้งหมดห้าเล่ม อันเป็นผลงานของ เซอร์อาร์เทอร์ โคนัน ดอยล์ ที่สำนักพิมพ์ยีนดีนำเสนอต่อจากเรื่องยาว สี่เล่มก่อนหน้านี้ เล่มนี้ให้ชื่อภาษาไทยว่า *ชุดการผจญภัย* จากชื่อเรื่องเดิม *The Adventure of Sherlock Holmes* ประกอบด้วยเรื่องสั้นทั้งหมดสิบสองเรื่องด้วยกัน รวมเรื่องราวการผจญภัยของโฮล์มส์ในแต่ละรูปแบบ พร้อมประวัติและเหตุที่เรื่อง เซอร์ลોક โฮล์มส์ ออกมาให้ผู้อ่านทั่วโลกได้รู้จัก

ชุดรวมเรื่องสั้นนี้ เดิมเคยตีพิมพ์ในนิตยสาร *สแตรนด์* มาก่อนในช่วงปี ๑๘๙๑ - ๑๘๙๓ เป็นเรื่องสั้นจำนวนยี่สิบสี่เรื่อง แต่เมื่อนำมาพิมพ์รวมเล่มได้แยกสิบสองเรื่องแรกรวมไว้ใน *ชุดการผจญภัย* ส่วนสิบสองเรื่องหลังรวมอยู่ใน *ชุดจดหมายเหตุ* ซึ่งเป็นเล่มที่แพรวสำนักพิมพ์ได้จัดพิมพ์ไว้เป็นชุด เซอร์ลોક โฮล์มส์ ลำดับที่หก

เหตุการณ์ต่างๆ ในเรื่องสั้นแต่ละเรื่อง โฮล์มส์ได้รับการติดต่อให้ใช้ความสามารถอันเป็นเอกของเขาให้เข้าไปสืบหาสาเหตุและช่วยแก้ไขปัญหาคดีอาชญากรรมอันแตกต่างกันไป หลายคดีบางครั้งเป็นเรื่องที่มีอันตราย บางทีก็โหดร้ายทารุณ แต่บ่อยครั้งที่เดิยารู้สึกว่าไม่มีอะไรที่ทำให้สับสนงุนงงเลย

อย่างไรก็ตาม การพจนานุกรมของโฮล์มส์ก็ทำให้ผู้อ่านจำนวนมากรู้สึก
ตรึงใจ ดังนั้นถ้าคุณต้องการหลีกเลี่ยงจากความกังวลเป็นทุกข์ในชีวิต
หรืออยากฆ่าเวลา หรืออยากเผชิญความท้าทายในการช่วยแก้ปัญหาที่ยังหา
คนแก้ไม่ได้ ข้ายังได้รู้เรื่องราวอีกด้านหนึ่งของโลกสมัยวิกตอเรียด้วย
หนังสือเล่มนี้ก็เหมาะกับคุณ ขอให้อ่านอย่างมีความสุข

\\words

คำนำผู้แปล

ความเลื่องชื่อลือดังไปทั่วโลกของเชอร์ล็อก โฮล์มส์ ในฐานะนักสืบในนิยาย เป็นความจริงที่ปฏิเสธไม่ได้ประการหนึ่งในบรรณพิภพ ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว นักเลงหนังสือรุ่นอาวุโสคนหนึ่ง ซึ่งเชื่อในการแปลอย่างรักษาสำนวน ได้ปรารภกับข้าพเจ้าว่า เรื่อง *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* ของเชอร์อาร์เทอร์ โคนัน ดอยล์ ที่เป็นเรื่องสั้น มีอยู่ห้าสิบหกเรื่องด้วยกัน สนุกทั้งนั้น แต่ยังแปลกันไม่หมด ถึงจะมีนักแปลรุ่นเก่าๆ แปลไว้หลายเรื่องแล้ว ก็เป็นแต่ต่างคนต่างเลือกเรื่องแปล สำนวนก็แตกต่างกันออกไป ถ้าข้าพเจ้าตั้งความเพียรแปลเสียให้ครบถ้วนได้ ก็จะเป็นสำนวนเดียวกัน และจะเป็นผลให้นักอ่านรุ่นปัจจุบันได้รู้จักกับเชอร์ล็อก โฮล์มส์ เป็นอย่างดี ไม่แพ้ชนชาติอื่นที่เขาได้ถ่ายทอดไว้ครบถ้วนแล้ว ข้าพเจ้ารับว่าจะลองดู แต่มีต้นฉบับไม่ครบ ท่านผู้นั้นก็เอื้อเพื่อให้ต้นฉบับที่มีอยู่มาสมทบ ซึ่งข้าพเจ้าขอแสดงความขอบคุณให้ปรากฏไว้ ณ ที่นี้ ท่านผู้นั้นคือ คุณเลื่อน กัณหะกาญจนะ ผู้ริเริ่มรวบรวมความรู้เรื่องวุ่นในยุคปัจจุบัน ตีพิมพ์ไว้เป็นหลักฐานเป็นคนแรก ซึ่งคงจะเป็นที่รู้จักกันดีอยู่แล้ว

ก่อนจะลงมือแปล ข้าพเจ้าใช้เวลาศึกษาเรื่องเชอร์ล็อก โฮล์มส์ เป็นแรมเดือน เพื่อให้เข้าถึงนิสัยตัวละครอย่างแท้จริง แต่จะทำได้เพียงใด ท่านผู้อ่านท่านนั้นจะเป็นผู้ตัดสิน ในที่นี้ข้าพเจ้าอาจกล่าวได้แต่เพียงว่า เมื่อได้ตีพิมพ์เล่มแรก คือ *ชุดการผจญภัย* ไปแล้ว การต้อนรับของผู้อ่านนั่นเอง ได้กำลังส่งเสริมให้ความเพียรพยายามของข้าพเจ้าตั้งอยู่ได้ไม่คลอนแคลนจนการแปล *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* ให้ครบถ้วนลุล่วงไปได้ในที่สุด

เรื่อง เซอร์ลોક โฮล์มส์ เป็นเรื่องที่มีความดีอยู่ในตัวเองอย่างที่จะต้องติดตามอ่านจนตลอด แม้ข้าพเจ้าเองแปลไปก็ออกรสสนุกไปในตัว นี่ก็เป็นอีกเหตุหนึ่งที่ช่วยให้ความพยายามของข้าพเจ้าบรรลุผล และทำให้นักอ่านหนังสือเกิดศรัทธาซื้อหาไปอ่านอยู่ไม่ขาด

ข้าพเจ้าขอขอบคุณสำนักพิมพ์ ตลอดจนท่านผู้อ่านทุกท่านที่ได้อุดหนุนการพิมพ์เรื่องแปลชุดนี้อย่างสืบเนื่องตลอดมา

อ. สายสุวรรณ

สารบัญ

ความเป็นมาของเรื่องเชอร์ล็อก โฮล์มส์ ๓

เหตุอื้อฉาวในโบฮีเมีย ๙
จากเรื่อง A Scandal in Bohemia

สันนิบาตผมแดง ๓๘
จากเรื่อง The Red-headed League

คู่หมั้นจำแลง ๖๔
จากเรื่อง A Case of Identity

ความลับที่หุบเขาบอสคัมป์ ๘๔
จากเรื่อง The Boscombe Valley Mystery

เมล็ดส้มห้าเมล็ด ๑๑๐
จากเรื่อง The Five Orange Pips

ชายปากบิด ๑๓๐
จากเรื่อง The Man with the Twisted Lip

ทับทิมสีฟ้า ๑๕๕

จากเรื่อง The Adventure of the Blue Carbuncle

ห้วงแต่ิม ๑๗๖

จากเรื่อง The Adventure of the Speckled Band

นิ้วหัวแม่มือของวิศวกร ๒๐๓

จากเรื่อง The Adventure of the Engineer's Thumb

พ่อหม้ายบรรดาศักดิ์ ๒๒๕

จากเรื่อง The Adventure of the Noble Bachelor

มงกุฎเพชรมรกต ๒๔๙

จากเรื่อง The Adventure of the Beryl Coronet

คฤหาสน์อุบาทว์ ๒๗๕

จากเรื่อง The Adventure of the Copper Beeches

ความเป็นมาของเรื่อง เชอร์ล็อก โฮลม์

ในราวปลาย ค.ศ. ๑๘๘๐ หรือต้น ค.ศ. ๑๘๘๑ ชายหนุ่มชาวอังกฤษสองคน ต่างคนต่างเป็นโสด ได้พบกันในกรุงลอนดอนด้วยความประสงค์อันตรงกัน คือต่างคนต่างก็อยากเช่าห้องสักชุดหนึ่ง ในอัตราค่าเช่าที่พอจะสู้ได้ ห้องเช่านั้นพอจะหาได้โดยไม่ยาก แต่ถ้าต่างคนต่างเช่าโดยลำพังแล้วก็เป็นภาระเหลือกำลังที่จะเช่าได้ ดังนั้นคนทั้งสองจึงตกลงอยู่ร่วมกัน โดยช่วยกันออกค่าเช่าสถานที่คนละครึ่ง ในวันรุ่งขึ้นได้ไปดูห้องที่ถนนเบเกอร์และตกลงพร้อมใจกันเช่าสถานที่นั้นทันที เป็นห้องหมายเลขที่ ๒๒๑ บี หลังจากนั้นทั้งสองคนก็ได้ร่วมกันผจญภัยในการสืบสวนคดีลึกลับเรื่องหนึ่งอย่างสนุกสนาน

ใจความที่กล่าวมาแล้วนี้เป็นต้นเรื่องของวรรณกรรมชุดนักสืบเชอร์ล็อก โฮลม์ส์ อันมีชื่อเสียงของเซอร์อาร์เทอร์ โคนัน ดอยล์ เป็นตอนเกริ่นให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครสำคัญของเรื่องชุดนี้ ปรากฏอยู่ในเรื่องแรกที่สุดชื่อ A Study in Scarlet (ซึ่งได้แปลเป็นไทยในชุดเรื่องยาวชื่อว่า “แรงพยาบาท”) บุคคลที่เอ่ยถึงนี้คนหนึ่งมีอาชีพเป็นหมอ ชื่อจอห์น เอส. วัตสัน ส่วนอีกคนหนึ่งคือตัวนักสืบเชอร์ล็อก โฮลม์ส์ เอง ในการแต่งเรื่องอื่นๆ ในชุดเดียวกัน เซอร์อาร์เทอร์ โคนัน ดอยล์ ได้อุปโลกน์ให้หมอวัตสันบรรยายแทบทั้งหมด

เรื่อง A Study in Scarlet ได้ปรากฏออกสู่บรรณโลกเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. ๑๘๘๗ ในหนังสือซึ่งออกเป็นประจำปีในเทศกาลตรุษฝรั่ง ชื่อว่า Beeton's Christmas Annual ปีต่อๆ มาได้พิมพ์ออกจำหน่ายเป็นเล่มต่างหากอีกหลายครั้ง ใน ค.ศ. ๑๘๙๐ เซอร์อาร์เทอร์ก็ได้ปล่อยตัวเชอร์ล็อก โฮลม์ส์ กับ

หมอวัตสันออกแสดงอีกในเรื่องชื่อว่า The Sign of Four (จิตวาลักษณ์) อันได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายเช่นเดียวกับเรื่องแรก ได้พิมพ์ออกจำหน่ายในระยะติด ๆ กันหลายครั้ง ดังนั้นเชอร์ล็อก โฮล์มส์ และหมอวัตสันจึงเป็นตัวละครที่ต้องอยู่เพื่อบำเรอความสนุกสนานเพลิดเพลินของนักอ่าน และช่วยค่าครองชีพของผู้แต่งต่อไป โดยเชอร์อาร์เทอร์แต่งเป็นเรื่องสั้นลงในนิตยสารรายเดือนชื่อ Strand เดือนละเรื่อง เรียกว่า The Adventures of Sherlock Holmes (การผจญภัยของเชอร์ล็อก โฮล์มส์) เรื่องสั้นชุดนี้ได้ตีพิมพ์ลงใน Strand Magazine ตั้งแต่ฉบับประจำเดือนกรกฎาคม ๑๘๙๑ ถึงเดือนมิถุนายน ๑๘๙๒ รวม ๑๒ เรื่อง หลังจากนั้นเชอร์อาร์เทอร์ได้แต่งเรื่องสั้นอีกหลายชุดกับเรื่องยาวอีกสองเรื่อง สิริรวมทั้งหมดเป็นเรื่องสั้น ๕๖ เรื่อง กับเรื่องยาว ๔ เรื่อง รวมทั้งเรื่องที่กำลังกล่าวมาแล้วนั้นด้วย

ประวัติการและเหตุที่เรื่องเชอร์ล็อก โฮล์มส์ ได้ออกสู่บรรณโลกจนปรากฏชื่อเสียงถึงขั้นหิศาปาโมกษ์ของเรื่องนักสืบทั้งหลายในชั้นหลังนั้น มีดังต่อไปนี้

ในปี ค.ศ. ๑๘๘๖ หมอหนุ่มคนหนึ่งชื่ออาร์เทอร์ โคนัน ดอยล์ เพิ่งแต่งงานใหม่ ๆ ดำเนินอาชีพโดยอิสระอยู่ที่บ้านบุชวิลลาในจังหวัดเซาท์ซี ประเทศอังกฤษ ฐานะของดอยล์อยู่ข้างจะขัดสน และการอาชีพก็ไม่สู้จะดีนัก จึงคิดอ่านหาลำไพ่ในทางแต่งหนังสือบ้าง หมอดอยล์แต่งนวนิยายเรื่องแรกชื่อ The Firm of Girdlestone ขึ้นแล้วขายไม่ออก ต้นฉบับยังคงนอนทิ้งอยู่ที่บ้าน ความผิดหวังทำให้หมอดอยล์ต้องหันเหียนเปลี่ยนทางใหม่ เมื่อเด็ก ๆ หมอดอยล์เคยอ่านเรื่องลึกลับของกาโบรีย และเรื่องนักสืบเชลยศักดิ์เซาเลียร์ ออกัสต์ ดูแปง ของเอดการ์ อัลลัน โป เป็นที่จับอกจับใจยิ่งนัก ดังนั้นหมอดอยล์จึงคิดว่าถ้าตนจะลองหันมาแต่งเรื่องประเภทนี้บ้างก็คงจะดี

เมื่อหมอดอยล์เป็นนักเรียนแพทย์อยู่ที่มหาวิทยาลัยเอดินบะระ อาจารย์คนหนึ่งชื่อโจเซฟ เบล ได้เลือกดอยล์หนุ่มไว้ใช้ในงานองคิษย์กันกุฎิ ให้ดอยล์ทำหน้าที่ต่างเสมียนคอยจดอาการคนไข้และนำคนไข้เข้าห้องตรวจของท่านอาจารย์ ในระหว่างที่ทำหน้าที่นี้ ดอยล์กลับได้พบด้วยความพิศวงว่า อาจารย์เบลสามารถรู้ความเป็นไปของคนไข้จากการมองเพียงปราดเดียวได้มากกว่าที่ตนจะพึงซักไซ้ไต่ถามเสียอีก ดังปรากฏคำบรรยายในบันทึกความทรงจำและความผจญภัยของดอยล์เองตอนหนึ่งว่า “ท่านอาจารย์จะคอยรับคนไข้อยู่ในห้องด้วย

ลักษณะใบหน้าราวกับชาวอินเดียแดง พอคนไข้เข้าไปในห้องยังไม่ทันขยับปาก ท่านอาจารย์ก็แจ้งซึ่งอาการโรคของเขาเสียก่อนแล้ว ทั้งสามารถบอกความเป็นอยู่ในอดีตของคนไข้ได้โดยไม่คลาดเคลื่อนอีกด้วย”

ยกอุทาหรณ์เช่น ครั้งหนึ่งคนไข้พลเรือนคนหนึ่งให้ท่านอาจารย์ตรวจ ท่านอาจารย์เอ่ยขึ้นว่า “นี่แน่ะพ่อคุณ คุณนะเคยประจำการอยู่ในกองทัพใช่ไหม”

“ขอรับ” คนไข้ตอบ

อาจารย์เบล “เพิ่งจะปลดออกจากประจำการไม่นานนักใช่ไหม”

คนไข้ “ใช่ขอรับ”

เบล “อยู่ในกองทหารพรานใช่ไหม”

คนไข้ “ใช่ขอรับ”

เบล “เป็นนายทหารชั้นประทวนใช่ไหม”

คนไข้ “จริงขอรับ”

เบล “ประจำอยู่ที่บาร์เบโดสใช่ไหม”

คนไข้ “ถูกทีเดียวขอรับ”

ครั้นแล้วอาจารย์เบลอธิบายให้พวกนักเรียนแพทย์ที่ห้อมล้อมอยู่ทราบ ว่าท่านสามารถจะรู้ความเป็นมาในอดีตของคนผู้นี้ได้อย่างไร ท่านว่า “เขาคนนี้ มีลัทธิมาการะวันนับถือ แต่ไม่ถอดหมวก ก็คนที่อยู่ในกองทัพนั้นย่อมไม่ ถอดหมวก เว้นเสียแต่จะออกจากประจำการมานานถึงจะเข้าแบบพลเรือนกับเขา เช่นนี้มิใช่หรือ” ในข้อที่ว่าคนไข้เป็นนายทหาร ก็เพราะท่าทางแสดงว่าเคยเป็น คนใช้อำนาจหน้าที่ อึ้ง โดยที่คนไข้เป็นโรคเท้าช้างซึ่งเป็นกันขุมในอินเดียภาค ตะวันตก อาจารย์เบลจึงทราบว่าคนคนนี้ได้ประจำการอยู่ในอังกฤษ และ เพราะสถานี่ประจำการของกองทหารอังกฤษในอินเดียตะวันตกอยู่ที่บาร์เบโดส อันมีภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง อาจารย์เบลจึงทายได้ทันทีว่าคนไข้ของท่าน ประจำการอยู่ที่บาร์เบโดสและอยู่ในกองทหารพราน

นี่เป็นตัวอย่างของการใช้ความสังเกต และการทบทวนเหตุผลของอาจารย์ ทำให้เหล่านักศึกษา -- โดยเฉพาะอย่างยิ่งศิษย์ก้นกุฏิคนนี้ -- รู้ลึกพิถายอยู่เสมอ นอกจากนั้นยังมีตัวอย่างที่น่าสนใจอีกหลายเรื่อง แต่จะของดไว้เนื่องจากเนื้อที่ จำกัด อย่างไรก็ดี เมื่อหมดอดอยล์ทวนระลึกถึงคุณวิเศษของอาจารย์ในข้อนี้ ก็ทำให้รู้สึกถ้าอาจารย์จะบำเพ็ญตนเป็นนักสืบแล้ว ก็น่าจะทะลอมกิจการ

อันควรเลื่อมใสแต่ปราศจากระเบียบแบบแผนนี้ให้ใกล้กับความเป็นศาสตร์
อันแน่นอนได้ทีเดียว

จากความคิดอันแนบคายดังกล่าวนี้ หมอดอยล์จึงสร้างเซอร์ล็อก โฮลมส์
ขึ้น โดยหยิบเอาคุณวิเศษของอาจารย์เบลมาใส่เข้าไปในโฮลมส์ ซึ่งได้รับความ
นิยมอย่างดงามจากผู้อ่านตั้งแต่เริ่มออกโรงแสดงฝีมือครั้งแรกทีเดียว ทั้งนี้
ทำให้สำนักพิมพ์อเมริกันชื่อลิปปินคอตชักนำให้หมอดอยล์แต่งเซอร์ล็อก โฮลมส์
เรื่องที่สองลงในหนังสือพิมพ์ลิปปินคอตแมกกาซีน ประกาศความเก่งกล้าของ
เซอร์ล็อก โฮลมส์ ให้โลกรู้อย่างกว้างขวางอีกครั้งหนึ่ง ในเรื่องนี้หมอดอยล์คง
อุปโลกน์ให้หมอวัตสันเป็นผู้บรรยายตามเคย และได้สร้างนางเอกให้แก่หมอวัตสัน
ด้วย แต่ส่วนโฮลมส์นั้นหมอดอยล์ไม่ยอมให้ยุ่งเกี่ยวกับผู้หญิงเป็นอันขาด ถึงกับ
อุปโลกน์ให้โฮลมส์พูดว่าจะไม่แต่งงานเลย เพราะเกรงว่าจะวินิจฉัยผิดพลาด
แต่ยอมให้ติดยาเสพติดจำพวกฝิ่น -- ค็อกโคเคน -- เพื่อดับลมวง

เมื่อแต่งเรื่องนี้เสร็จ หมอดอยล์คิดจะไปฝึกฝนวิชาการเพิ่มเติมเป็น
เอตทัคคะเฉพาะโรค อันจะทำให้มีเวลาว่างพอที่จะใช้เขียนหนังสือเป็นลำไฟและ
จะมีคนไขมาให้รักษามากขึ้นด้วย หมอดอยล์จึงปิดที่ทำการเก่าไปศึกษาเป็น
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะโรคตา ณ กรุงเวียนนา แล้วกลับไปเปิดสำนักงานใหม่ใน
ลอนดอนที่เดวอนเชอร์เพลซ แต่หาหมอไขมาให้รักษาไม่ ความจำเป็นจึงบังคับให้
หมอดอยล์ต้องหันกลับมาหากินกับเซอร์ล็อก โฮลมส์ อีก โดยปล่อยเซอร์ล็อก
โฮลมส์ ออกแสดงในเรื่องสั้นลงในหนังสือสเตรนด์แมกกาซีนเดือนละเรื่อง
เรียกว่าเรื่องสั้นชุดการผจญภัยของเซอร์ล็อก โฮลมส์ คนอ่านติดกันอมแงม
ถึงกับเข้าใจว่าเซอร์ล็อก โฮลมส์ มีตัวจริงก็มี และเมื่อลงพิมพ์จนครบชุดตลอด
เวลาหนึ่งปีเต็มแล้ว ก็ต้องแต่งต่อไปอีกชุดหนึ่งตามคำร่ำร้องของนักอ่าน จาก ๑๒
เรื่อง จึงกลายเป็น ๒๔ เรื่อง พอวันที่ หมอดอยล์รู้สึกว่าการเรื่องชักจะงวด
เต็มที่ ดังนั้นในเรื่องที่ ๒๔ ซึ่งลงพิมพ์ในสเตรนด์แมกกาซีนฉบับประจำเดือน
ธันวาคม ค.ศ. ๑๘๙๓ หมอดอยล์จึงปลงใจแต่งให้เซอร์ล็อก โฮลมส์ สู้กับ
หัวหน้าผู้ร้ายตกเหวในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ หมายถึงฝั่งเซอร์ล็อก โฮลมส์
เสียที

เรื่องอันแสดงวาระสุดท้ายของเซอร์ล็อก โฮลมส์ ก่อให้เกิดความเศร้าสลด
และไม่พอใจในบรรดา "คนอ่านติด" อย่างคาดไม่ถึง จดหมายจากคนอ่านติดเริ่ม

หลังไหลลุ่มหมอดอยล์ แสดงความเสียด้ายออลัยเซอร์ล็อก โฮล์มส์ ไม่ขาดสาย บ้างแสดงปฏิกิริยารุนแรงถึงกับประณามหมอดอยล์อย่างเสียหาย “เพน” ผู้หญิงบางคนถึงแก๊ซันตันจดหมายด้วยคำพ้อว่า “คนใจร้าย” หรือด้วยคำหยาบย้งไปกว่านี้ก็มี เซอร์ล็อก โฮล์มส์ จะตายไม่ได้! เซอร์ล็อก โฮล์มส์ ต้องไม่ตาย! ไม่ว่าหมอมจะไปทางไหนก็ได้ยินแต่เสียงเรียกร้องต้องการเซอร์ล็อก โฮล์มส์ ทั้งสิ้น บางคนไปดักหมอดอยล์และซู่ว่า ถ้าเซอร์ล็อก โฮล์มส์ ไม่กลับสู่บรรณโลกอีกละก็ จะเผาบ้านหมอดอยล์เสีย ดังนั้นก็มี

หมอดอยล์อดทนต่อการประณามและบริภาษของประชาชนคนอ่านอยู่หลายปี ในที่สุดก็จำต้องอนุโลมตามเสียงของมหาชนอันเป็นเสมือนประกาศิตของพระเป็นเจ้า ประกอบกับบริษัทพิมพ์หนังสือในอังกฤษและอเมริกาได้ประมูลราคาค่าเรื่องเซอร์ล็อก โฮล์มส์ กันจนสูงลิบ หมอดอยล์จึงปล่อยเซอร์ล็อก โฮล์มส์ ออกแสดงในเรื่องยาวอีกเรื่องหนึ่ง ชื่อ The Hound of the Baskervilles ตีพิมพ์ลงในสเตรนดแมกกาซีน ระหว่างปี ๑๙๐๑-๑๙๐๒ เรื่องยาวนี้ถือกันว่าเป็นเรื่องเยี่ยมที่สุดของเรื่องเซอร์ล็อก โฮล์มส์ ทั้งหมด และบังเอิญในปี ๑๙๐๒ นั้นเอง หมอดอยล์ได้รับพระราชทานฐานันดรศักดิ์เป็นเซอร์อาร์เทอร์ เนื่องจากผลงานแต่งหนังสือประวัติศาสตร์สำคัญสองเรื่องในปี ๑๙๐๐ แต่พวกที่คลั่งเซอร์ล็อก โฮล์มส์ รู้ดียิ่งกว่าตัวเซอร์อาร์เทอร์เอง ถึงลือกันว่า ความโปรดปรานของพระเจ้ากรุงอังกฤษทั้งนี้เกิดจากการปล่อยตัวเซอร์ล็อก โฮล์มส์ กลับสู่บรรณพิภพอีกโดยแท้ หาใช่เกิดจากเหตุผลอื่นใดไม่

ประชาชนคนอ่านได้รับความพอใจหาไม่น้อยไม่ได้อ่านเซอร์ล็อก โฮล์มส์ อีก แต่ถึงกระนั้นก็ใช้จะสิ้นความข้องอังกังวลใจทีเดียวไม่ เพราะเรื่องหลังที่สุดนี้เป็นตอนก่อนโฮล์มส์ตกเหว อันยังทำให้ประชาชนคลายความสงสัยไม่ ว่าโฮล์มส์ยังมีชีวิตอยู่หรือตายแน่ ครั้นต่อมาอีกปีหนึ่ง คือปี ๑๙๐๓ เซอร์อาร์เทอร์ปล่อยเรื่องสั้นชุดเซอร์ล็อก โฮล์มส์ “คืนชีพ” เรียกว่า The Return of Sherlock Holmes ลงพิมพ์ในสเตรนดแมกกาซีน คนติดเรื่องเซอร์ล็อก โฮล์มส์ จึงได้หายใจโล่งอก เพราะว่าจากเรื่องแรกของชุดนี้ โฮล์มส์ได้รอดชีวิตจากการตกเหวครั้งนั้น กลับมาบำเรอความสนุกเพลิดเพลินของบรรดาคนติดทั้งหลายต่อไปอีก เป็นอันว่าเซอร์ล็อก โฮล์มส์ ไม่ตายแน่ และจะไม่มีวันตายเป็นอันขาด ถึงแม้ว่าเซอร์อาร์เทอร์ โคแนน ดอยล์ จะได้สิ้นชีวิตไปแล้วเป็น

เวลานานปี แต่เรื่องเชอร์ล็อก โฮลมส์ ก็ยังคงเป็นที่ประทับใจประชาชนคนอ่าน อยู่ตลอดเวลา และคำว่าเชอร์ล็อก โฮลมส์ ก็กลายเป็นสำนวนพูด หรือ สมัญญานามอันหนึ่งที่ใช้กันมาจนบัดนี้

วรรณกรรมชุดนักสืบเชอร์ล็อก โฮลมส์ เป็นวรรณกรรมที่มีชื่อเสียงที่สุดในประเภทเดียวกัน นอกจากจะเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในภาษาอังกฤษแล้วยังได้แปลออกเป็นภาษาต่างๆ ทั่วโลก บางเรื่องได้นำไปดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ เล่นละคร ส่งวิทยุกระจายเสียง แม้ในสมัยของโทรทัศน์นี้ เชอร์ล็อก โฮลมส์ ก็ได้บำเรอความสนุกเพลิดเพลินแก่ประชาชนทางโทรทัศน์ด้วยเหมือนกัน หนังสือภาพการ์ตูนสำหรับเด็กที่ออกขายอยู่กล่นเกลื่อนทั้งในอังกฤษและอเมริกาก็มีเรื่อง เชอร์ล็อก โฮลมส์ รวมอยู่ด้วย ความแพร่หลายของเรื่องเชอร์ล็อก โฮลมส์ นั้น มีอิทธิพลจนถึงกับว่า ถ้านักอ่านหนังสือคนใดไม่รู้จักเชอร์ล็อก โฮลมส์ แล้ว ก็นับว่าเสียนักลงไปมาก และยิ่งกว่านั้นยังทำให้ประชาชนคนอ่านส่วนมากสำคัญ ว่าเชอร์ล็อก โฮลมส์ เป็นบุคคลที่มีชีวิตจริงๆ และเรื่องเชอร์ล็อก โฮลมส์ ก็ เป็นเรื่องจริงอีกด้วย ในชีวิตของเชอร์อาร์เทอร์ โคนัน ดอยล์ ปรากฏว่ามี คนติดเรื่องเขียนจดหมายถึงเชอร์ล็อก โฮลมส์ ผ่านทางเชอร์อาร์เทอร์เป็นอันมาก ที่เขียนถึงโฮลมส์เอง โดยเจ้าหน้าที่ของส่งตรงไปยังสำนักงานของโฮลมส์ ณ ห้อง เลขที่ ๒๒๑ บี ถนนเบเกอร์ ซึ่งที่ทำการไปรษณีย์ต้องเอารวมเข้าไว้ในประเภท จดหมายที่ส่งไม่ถึงผู้รับ ก็มีไม่น้อย ตลอดจนห้องเลขที่ ๒๒๑ บี อันเป็น หมายเลขที่คุ้นแก่ๆก็ยังมีคนดันดันไปค้นหา ในบรรดาตัวละครแห่งเรื่องนิยาย ที่สร้างขึ้นจากจินตนาการเท่านั้น ยังไม่ปรากฏว่ามีใครมีลักษณะดูเป็นจริงเป็นจัง อย่างเชอร์ล็อก โฮลมส์ เลย ซึ่งถ้าท่านติดตามเรื่องราวแห่งการผจญภัยของเขา ต่อไป ก็คงจะรู้สึกเป็นอย่างดีว่าเป็นเพราะเหตุใด ดังนี้

เหตุอื้อฉาวในโบฮีเมีย^{*}

สำหรับเซอร์ลีโอ โซล์มส์ แล้ว หล่อนเป็น ยอดหญิงเสมอ ข้าพเจ้าไม่ค่อยจะได้ยินเขาเอ่ยถึงหล่อนในชื่ออื่นเลย ในสายตาของเขานั้น เพศของหล่อนไม่มีความสำคัญหรืออิทธิพลเหนือตัวหล่อนเลย ทั้งนี้ใช้ว่าเขาจะมีอารมณ์ความรู้สึกใดๆ ที่เนื่องไปในทางพิศวาสต่อไอริน อัลดเลอร์ ก็หาไม่ อารมณ์ทั้งปวงโดยเฉพาะอารมณ์เช่นนั้น ย่อมเป็นสิ่งพึงซึ่งแก้จิตใจอันสุขุมเยือกเย็น และสม่ำเสมออย่างน่าเลื่อมใสของเขา ข้าพเจ้าถือว่าเขาเป็นเครื่องจักรที่ใช้ความสังเกตและทบทวนเหตุผลได้รอบคอบสมบูรณ์ที่สุดที่โลกได้พบเห็นมา แต่สำหรับการเป็นเจ้าชู้สุ่สาวแล้ว เขากำหนดฐานะของเขาผิดเป็นแน่ เขาไม่เคยที่จะพูดถึงความรู้สึกรักใคร่ละมุนละไม เว้นแต่ในลักษณะล้อเลียนและยัยหยันเท่านั้น อารมณ์เหล่านั้นเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมสำหรับผู้สังเกต--ประเสริฐสำหรับการเผยเหตุจริงใจและพฤติกรรมของคนก็จริง แต่สำหรับผู้ที่ใช้เหตุผลมาเสียจนซ้ำของแล้วนั้น การที่ยอมให้อารมณ์เหล่านั้น

---

^{*} โบฮีเมียในสมัยของเซอร์ลีโอ โซล์มส์ เป็นดินแดนส่วนหนึ่งของประเทศเยอรมนี เดิมนั้นเป็นของเชโกสโลวะเกีย (ปัจจุบันคือสาธารณรัฐเช็ก-บวรณาธิการ) และเป็นที่ตั้งของกรุงปราก เมืองหลวงของเชโกสโลวะเกียด้วย โบฮีเมียเคยเป็นรัฐอิสระมาตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๑ มีพื้นที่ตกอยู่ใน ๒๐,๐๐๐ ตารางไมล์ แต่ในระหว่างศตวรรษที่ ๑๙ อยู่ในปกครองของเยอรมนี จนปี ๑๙๑๘ จึงได้รวมกับรัฐมอเรเวีย สลาโวเนีย และไซลีเซีย ตั้งเป็นสาธารณรัฐเชโกสโลวะเกียขึ้น

เรื่อง "เหตุอื้อฉาวในโบฮีเมีย" นี้ เป็นตอนหลังจากที่หมอวัตสันผู้บรรยายแต่งงานแล้วและแยกไปบำเพ็ญชีวิตอยู่ต่างหาก ตอนแต่งงานของหมอวัตสันนั้นปรากฏอยู่ในเรื่อง "จิตวาลักษณ์" (The Sign of Four) ซึ่งเป็นเรื่องยาวเรื่องที่สองของเซอร์ลีโอ โซล์มส์

เข้ามาฟ้องพยานจิตใจอันมีระเบียบและสุขุมเยือกเย็น ย่อมเป็นปัจจัยอันยุ่งเหยิงที่อาจก่อความสงสัยให้เกิดแก่ผลงานทางจิตใจของเขาคือ ผุ่นละอองในเครื่องมืออันบบบาง หรือรอยร้าวในแนวขยายที่มีกำลังกล้ำอันใดอันหนึ่งของเขา จะไม่เป็นที่ระคายเคืองมากไปกว่าอารมณ์อันรุนแรงในลักษณะจิตใจเยี่ยงเขาได้เลย แต่ถึงกระนั้นก็ยังมิใช่ผู้หญิงคนหนึ่งสำหรับเขา และผู้หญิงคนนั้นคือ ไอริน อัดเลอร์ ซึ่งล่องลับไปแล้ว ผู้ซึ่งทิ้งเรื่องราวอันชวนพิศวงสงสัยไว้ในความทรงจำ

ระยะหลังนี้ข้าพเจ้าพบโฮล์มส์น้อยครั้งเต็มที่ ชีวิตสมรสของข้าพเจ้าได้แยกเราออกห่างจากกันไปเสีย ความผาสุกอย่างเต็มที่ของข้าพเจ้าเองก็ดี และความหมกมุ่นสร้างฐานะของครอบครัวซึ่งอุบัติขึ้นรอบๆ บรูซที่มีเหย้าเรือนของตนเองเป็นครั้งแรกก็ดี นับว่าเพียงพอทีเดียวที่จะกลืนเอาความใส่ใจของข้าพเจ้าไว้เสียสิ้น ส่วนโฮล์มส์ซึ่งไม่ชอบการสมาคมทุกประเภท ด้วยจิตใจอันรักความอิสระแปลกๆ ของเขาทั้งหมด ยังคงพำนักอยู่ในห้องเช่าของเราที่ถนนเบเกอร์ ชลุกอยู่กับหนังสือเก่าๆ ของเขา และตกอยู่ในระหว่างฤทธิ์ของโคเคนกับความทะเยอทะยานสัปดาห์แล้วสัปดาห์เล่า บางทีก็ซึมซาบไปเพราะฤทธิ์ยา บางทีกระปรี้กระเปร่าลำแสงพลังกล้าที่เกิดจากธรรมชาติของเขาเอง อย่างไรก็ตาม การศึกษาอาชญากรรมยังคงผูกใจเขาอยู่อย่างลึกซึ้ง กำลังความสังเกตอันวิเศษและสติปัญญาอันกว้างขวางของเขาได้ใช้ในการติดตามหาร่องรอยและไขความลับในคดีต่างๆ ที่ตำรวจทิ้งเสียแล้วด้วยความหมดหวังนั้นเสมอ ในระหว่างนั้นข้าพเจ้าได้ยื่นข่าวคราวการออกโรงของเขาบ้างเป็นระยะๆ อาทิที่โอเดสซาในคดีฆาตกรรมเตรปอฟฟ์ ที่ตริโนโกลีในคดีอันน่าสลดใจอย่างเอกของแอดกินสันพี่น้อง และในครั้งสุดท้ายข้าพเจ้าได้ยืนยันว่าเขาได้แก้ปัญหาอันละเอียดของราชตระกูลแห่งประเทศฮอลแลนด์ที่ครองราชสมบัติอยู่ในขณะนั้นเป็นผลสำเร็จอย่างใหญ่หลวง พ้นจากเรื่องเหล่านี้ ข้าพเจ้าก็เพียงแต่ได้อ่านหนังสือพิมพ์เหมือนท่านผู้อ่านนั่นแหละ แล้วข้าพเจ้าก็ไม่ได้ยื่นข่าวคราวเกี่ยวกับเกอลอเก่าของข้าพเจ้าอีกเลย

คืนวันหนึ่ง เป็นวันที่ ๒๐ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๘๘ ข้าพเจ้ากลับจากเยี่ยมไข้ผ่านไประหว่างถนนเบเกอร์ (เพราะว่าบัดนี้ข้าพเจ้าได้กลับปฏิบัติการตามอาชีพเดิมแล้ว) เมื่อทวนระลึกถึงความสัมพันธ์แต่ครั้งเก่าก่อนขึ้นมา ก็ทำให้นึกอยากพบโฮล์มส์อีกเป็นกำลัง และใครจะรู้ด้วยว่าเขากำลังใช้สติปัญญาไปอย่างไรบ้าง ห้องของเขา

จุดไฟสว่าง และเมื่อมองขึ้นไป ข้าพเจ้าเห็นร่างอันผอมสูงของเขาเป็นเงาดำผ่าน ม่านบังตาถึงสองครั้ง เขากำลังเดินอยู่ในห้องอย่างรวดเร็ว ก้มหน้าจนกางเกือบ จดอก มือโพล่หลัง สำหรับข้าพเจ้าผู้รู้สึกอึดอัดใจของเขาดี ลักษณะกิริยาอาการ เช่นนี้บอกให้เราทราบ ว่า สมองของเขากำลังทำงานอีกแล้ว แสดงว่าเขาตื่นจาก ฤทธิ์ยาและกำลังครุ่นคิดปัญหาอะไรสักอย่างหนึ่ง ข้าพเจ้าสั่นกระดิ่งและตามผู้ที่ ออกมาเปิดประตูขึ้นไปในห้องซึ่งข้าพเจ้าเคยอยู่มาก่อนครั้งหนึ่ง

กิริยาอาการของเขาไม่ลึกลับจนเกินไป นานๆ ถึงจะเกิดสักที แต่ข้าพเจ้าคิดว่า เขาดีใจที่ได้พบข้าพเจ้า ด้วยแวตอันอ่อนโยน แต่ไม่พูดอะไรสักคำ เขาโบกมือ ให้ข้าพเจ้าไปนั่งที่เก้าอี้ โยนกล่องซิการ์ให้ และขยับขี้นไปที่หีบเหล็กกับเครื่อง ทำน้ำอัดลมตรงมุมห้อง แล้วเขาก็ยืนที่หน้าเตาผิง พิศดูข้าพเจ้าอย่างครุ่นคิด ตามแบบเฉพาะของเขา

“สถานภาพสมรสเหมาะแก่แก่มาก” เขาเอ่ยขึ้น “กันคิดว่าแกหนักขึ้น เจ็ดปอนด์ครึ่งตั้งแต่กันได้พบกันใช่ไหม วัตสัน”

“เจ็ด” ข้าพเจ้าตอบ

“จริงละ กันควรจะคิดต่อไปอีกสักหน่อย อีกนิดเดียวเท่านั้นนะ วัตสัน กันสังเกตเห็นแกออกปฏิบัติงานอีกแล้ว แกไม่ได้บอกกันหรอกว่าแกตั้งใจปฏิบัติงาน เป็นประจำอีก”

“ถ้าฉันแกรู้ได้ยังไงล่ะ”

“กันรู้สิ กันนอนมาเฝ้า กันรู้ได้ยังไงเล่าว่าแกออกไปย่าน้ำยาโคลนเปียก มอมแมมมาหยกๆ แล้วแกก็มีคนรับใช้ผู้หญิงที่แสนจะเซอะเซอะเปรี้ยวอีกด้วย”

“โฮล์มส์” ข้าพเจ้าพูด “มันชักจะมากเกินไปเสียแล้ว ถ้าแกอยู่ในสมัยสองสาม ร้อยปีก่อนละก็ แกเป็นถูกเผาไฟทั้งเป็นแน่ๆ ที่เดียว จริง เมื่อวันพฤหัสบดีนี้ กันไปที่นอกเมืองมา ขากลับบ้านเลอะเทอะมอมแมมไปหมด แต่กันก็เปลี่ยน เครื่องแต่งตัวแล้วนี่นา กันนึกไม่ออกเลยว่าแกนอนมาเฝ้าได้ยังไง สำหรับแมรี เจน นะ มันสะเพร่าจริงอย่างแกไม่หายเลย เมื่อกันเขาบอกศาลาแล้วละ แต่กัน ก็ไม่เข้าใจว่าแกรู้ได้อย่างไรอีกเหมือนกัน”

เขาหัวเราะทีละน้อย เอมืออันเรียวยาวถูกกันน้อยไปมา

“ไม่ยากอะไรเลย” เขาพูด “ลูกตากันบอกว่าข้างในรองเท้าข้างซ้ายของแก ตรงที่กระทบกับแสงไฟพอดีนั้นนะ หนึ่งเป็นรอยขีดข่วนเกือบจะเป็นทางขนานกัน

ตั้งทรอย แสดงให้เห็นว่ารอยนี้เกิดจากมีใครเอาของแข็งๆ ชูด้วยความมั่งง่าย เพื่อจะเอาโคลนออก ที่นี้กันอนุมานซ้อนลงไปอีกว่าแกออกจากบ้านในเวลาที่อากาศขึ้นแฉะ กับแกมีหญิงรับใช้อยู่ในจำพวกที่มั่งง่ายคนหนึ่งของลอนดอน ส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของแกนั้นนะ ถ้ามีสุภาพบุรุษคนหนึ่งเดินเข้ามาในห้องของกันพาเอากลั่นไอโอดิฟอร์มคลั่งเข้ามาด้วย ที่นี้วิซซิงชาวก็เป็นรอยดำ เพราะกรดซิลเวอร์ไนเตรตจับ แถมหมวกทรงสูง (ที่อปเสต) ของเขามีกระพุ้งอยู่ข้างหนึ่ง ซึ่งแสดงว่าซ่อนหูฟังซีฟรอยู่ข้างในอย่างนี้แล้ว กันต้องเป็นคนโง่เขลาเบาปัญญามากที่สุด ถ้ากันไม่รู้ว่สุภาพบุรุษคนนั้นมีอาชีพเป็นหมอที่คร่ำเคร่งคนหนึ่ง”

ข้าพเจ้าอดหัวเราะในความง่ายแห่งวิธอนุมานตามคำอธิบายของเขาเสียมิได้เลย ข้าพเจ้ากล่าวขึ้นว่า “ครั้งใดที่กันฟังแกอธิบายเหตุผล กันรู้สึกมันเป็นของธรรมดา ซึ่งกันเองก็อาจอธิบายได้เสมอ แต่ถึงกระนั้นการอนุมานเหตุผลของแกแต่ละครั้งก็ทำให้กันงงเสียทุกที จนกว่าแกจะได้อธิบายถึงวิธีการของกันนั้นแหละ กันจึงจะเข้าใจ แต่กันเชื่อว่กันก็คาดิเท่าแกเหมือนกัน”

“ก็ถูก” เขาตอบพลางจุดบุหรี่สูบแล้วทิ้งตัวลงบนเก้าอี้แขนตัวหนึ่ง “แกเห็นแต่แกไม่ได้สังเกต ข้อแตกต่างอยู่ที่ตรงนี้ เป็นต้นว่แกก็เห็นชั้นบันไดที่ขึ้นมาสู่ห้องนี้เสมอไม่ใช่หรือ”

“เสมอ”

“ก็ครั้ง”

“นับร้อยๆ ครั้งทีเดียว”

“มันมีกี่ชั้นล่ะ”

“ก็ชั้น ไม่รู้”

“นั่นแหละ! แกไม่ได้สังเกต แต่แกก็เห็น นี่คือประเด็นของกัน เดียวนี้กันจะบอกให้ กันรู้ว่มีสิบเจ็ดชั้น เพราะว่กันเห็นด้วยแล้วก็สังเกตด้วย ว่แต่ที่นี้แหละ แกก็สนใจในปัญหาเล็กๆ น้อยๆ แล้วก็อุตส่าห์เอาเรื่องของกันไปเขียนไว้เรื่องหนึ่งหรือสองเรื่องแล้วด้วย แกอาจจะสนใจในเรื่องนี้บ้างก็ได้” เขาโยนกระดาษจดหมายสี่ชมพู่อ่อนข้างหนาแผ่นหนึ่งซึ่งแบนวางอยู่บนโต๊ะมาให้ข้าพเจ้า “มาถึงที่เยว่ล่านีเอง” เขาพูด “อ่านมันดังๆ ซิ”

จดหมายนั้นไม่ได้ลงวันที่ และไม่ได้ลงทั้งตำบลที่อยู่กับลายมือชื่อ มีแต่

ข้อความดังต่อไปนี้

“คืนนี้เวลาอีกสิบห้านาทีจะสองทุ่ม จะมีสุภาพบุรุษคนหนึ่ง มาหาท่านเพื่อหารือปัญหาที่เกิดขึ้นในวาระอันสำคัญที่สุด บริการที่ท่านได้บำเพ็ญถวายราชตระกูลในราชวงศ์หนึ่งของยุโรปเมื่อเร็วๆ นี้ แสดงให้เห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้ที่อาจไว้วางใจได้โดยปลอดภัยทีเดียวในเรื่องที่มีความสำคัญอันยากที่จะประมาณให้เกินสมควรไปกว่าเหตุได้ เรื่องราวของท่านที่มาจากแหล่งทั้งปวงนั้นเราได้รับ ดังนั้นจึงอยู่กับสำนักของท่านในเวลานั้นเถิด และอย่าได้มีความเข้าใจผิด ถ้าแขกของท่านสวมหน้ากากปลอมแปลงมา”

“นี่เป็นความลึกลับแท้” ข้าพเจ้ากล่าวขึ้นเมื่ออ่านจดหมายจบแล้ว “แก คิดว่ามันหมายความว่าอะไร”

“กันยังไม่รู้หลักฐาน การแสดงความเห็นลงไปก่อนที่จะมีหลักฐานนั้นเป็น ความผิดอย่างใหญ่หลวง น่าเสียดายที่เรามากจะบิดข้อเท็จจริงให้เข้ากับความเห็น แทนที่จะลงความเห็นให้เข้ากับข้อเท็จจริง แต่ตัวจดหมายเองนั้นนะ เกอฮูมาน ว่าอะไรบ้าง”

ข้าพเจ้าตรวจสอบข้อความในจดหมายกับกระดาดที่เขียนอย่างพินิจพิเคราะห์ “ผู้เขียนจดหมายนี้น่าจะเป็นคนมีอันจะกินทีเดียว” ข้าพเจ้าเอ่ยขึ้น โดยพยายามดำเนินตามวิธีการของสหายข้าพเจ้า “กระดาดอย่างนี้จะหาซื้อในราคาถูกกว่ากล่องละครเครื่องราวน์ไม่ได้ เป็นชนิดหนาและเหนียวโดยเฉพาะ”

“โดยเฉพาะ นั่นแหละเป็นคำที่เหมาะสมอย่างยิ่ง” โฮล์มส์พูด “มันไม่ใช่ กระดาดอังกฤษหรอก ยกขึ้นสองดูซี”

ข้าพเจ้ากระทำตาม เห็นตัว อี ใหญ่ตัวหนึ่งกับ จี เล็กตัวหนึ่ง แล้วก็ตัว พี ใหญ่และตัว จี ใหญ่กับ ที เล็กอยู่ในเนื้อกระดาด

“แกเข้าใจว่าอะไร” โฮล์มส์ถาม

“ชื่อผู้ทำ ไม่ต้องสงสัย หรือตราเย็บข้อของเขาคงถูกว่า”

“เปล่าเลย จีกับ ที เล็กนั้นย่อมาจากคำว่า ‘Gesellschaft’ ภาษาเยอรมัน แปลว่าบริษัท มีธรรมเนียมที่ใช้กันเหมือนอย่าง ‘Co.’ ของเรานั้นแหละ ส่วน

พินันแทนคำว่ากระดาด อีจีเล่า ลองดูอักขรานุกรมภูมิศาสตร์ภาคพื้นทวีปของเราซิ เขาหยิบหนังสือเล่มใหญ่หนาหนักสีน้ำตาลลงมาจากหิ้ง “อีโกล์ว อีโกลนิตซ์--อีเกียอยู่นี้เอง เป็นแหล่งพูดภาษาเยอรมัน อยู่ในโบฮีเมีย ไม่ไกลจากคาร์ลสตัดท์ มีชื่อเสียงโดยเป็นเมืองที่เจ้าวอลเลนสไตน์สิ้นพระชนม์ มีโรงงานทำแก้วและกระดาดมาก” ฮะฮ้า เพื่อนยาก แกเข้าใจว่าอะไร” ดวงตาของเขาเป็นประกายวาว ฟันควันบุหรีกลุ่มใหญ่ออกมาอย่างแสดงความมีชัย

“กระดาดก็ทำในโบฮีเมียละซี” ข้าพเจ้าพูด

“แน่นอน และคนที่เขียนจดหมายนี้ก็ชาวเยอรมันด้วย แกลังเกตวิธีผูกประโยคแบบจำเพาะที่หรือเปล่า--‘เรื่องราวของท่านที่มาจากแหล่งทั้งปวงนั้น เราได้รับ’ ชาวฝรั่งเศสหรือรัสเซียเขาไม่เขียนลงไปอย่างนั้นหรอก ชาวเยอรมันนั้นก็ไม่ค่อยเอ็นดูแก่คำกริยาของเขาเสียเลยเช่นอย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นจึงยังเหลืออยู่อีกข้อเดียวเท่านั้น คือ อะไรเล่าเป็นความประสงค์ของชาวเยอรมันผู้เขียนจดหมายบนกระดาดโบฮีเมียนี้ และซึ่งปรารถนาจะซ่อนหน้ามากกว่าเผยหน้าของตนเองอีกด้วย แน่ เขามานี้แล้ว ถ้ากันเข้าใจไม่ผิด ความสงสัยของเราคงจะละลายไปเสียที”

ในขณะที่เขาพูด มีเสียงหนัก ๆ ของกิบม้าและล้อรถมาหยุดลงที่หน้าประตู แล้วก็มีเสียงกระดิ่งดังลั่นตามมาในระยะไล่เลี่ยกัน โฮล์มส์ผิวปาก

“เสียงม้าคู่” เขาพูด “ใช่แล้ว” เขากล่าวต่อในขณะที่ชะโงกมองออกไปนอกหน้าต่าง “รถก็สวย ม้าก็สวย ราคาตัวละหนึ่งร้อยห้าสิบบากก็เป็นอย่างน้อย วัตสัน คดีนี้ถ้าไม่มีอะไรก็ต้องมีเงินแน่ละแก”

“กันคิดว่ากันควรจะไปเสียที่ดีกว่า โฮล์มส์”

“ไม่ดีแน่ หมอ อยู่นี้แหละ กันไม่มีแกเป็นบอสเวลล์” อยู่ด้วยละก็สติปัญญาไม่ค่อยจะเฟื่องเสียเลย แล้วเรื่องนี้ก็น่าสนใจอยู่ ถ้าพลาดไปละก็น่าเสียดาย”

“แต่ลูกความของแกละ...”

---

^๒ เจมส์ บอสเวลล์ นักกฎหมายและนักเขียนประวัติศาสตร์ชาวสกอต เป็นเพื่อนสนิทกับชามูเอล จอห์นสัน นักวิจารณ์ กวี และผู้เขียนพจนานุกรมผู้มีชื่อเสียง บอสเวลล์เขียนชีวประวัติของผู้ที่นับเป็นผลงานชิ้นเอกด้านชีวประวัติของอังกฤษ

“ช่างปะไร กันอาจต้องการความช่วยเหลือจากแก และเขาก็เหมือนกัน
แน่ะ เขามาแล้วละ นั่งลงในเก้าอี้นั่นเถอะหมอ และตั้งใจฟังให้ดี”

เสียงฝีเท้าหนักๆ และเนิบซึ่งกระทบชั้นบันไดและก้าวมาตามทางเดิน
หยุดอยู่ข้างนอกประตูห้องโดยฉับพลันทันที แล้วจึงมีเสียงเคาะประตูดังๆอย่าง
มีอำนาจ

“เชิญ!” โฮล์มส์พูด

ชายคนหนึ่งย่างเข้ามา สูงไม่ต่ำกว่าหกฟุตหกนิ้ว หน้าอกผายและแขนขา
ใหญ่ยาวดูประหนึ่งเฮอร์คิวลีส เครื่องแต่งกายมากไปด้วยความหรูหรา แต่เป็นใน
ลักษณะที่ในอังกฤษถือกันว่าเป็นรสนิยมอันทราม ที่แขนและอกเสื้อซึ่งทำเป็น
อกสองชั้นติดแถบขนแกะรุงรัง เสื้อคลุมยาวไม่มีแขนสีฟ้าเข้มซึ่งคลุมไหล่อยู่
นั้นก็ติดแถบแพรสีเหลือง และกลัดติดกันที่คอด้วยเข็มกลัดประดับพลอยเหลือง
รองเท้าบูตซึ่งสูงขึ้นไปครึ่งน่อง มีขอบหุ้มด้วยขนสัตว์สีน้ำตาลอย่างฟุ่มเฟือยนั้น
ก็รับกันกับการประดับประดาส่วนอื่นๆ ส่งเสริมความหรูหราอย่างป๊าๆ ที่แสดง
อยู่ทั่วตัวนั้นให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในมือของเขาถือหมวกปีกใหญ่ ส่วนเบื้องบนของ
ไบหน้าปิดไว้ด้วยหน้ากากสีดำ ซึ่งปกต่ำลงมาถึงโหนกแก้ม และดูเหมือนได้จับ
ให้กระชับขึ้นในขณะนั้น เพราะในขณะที่เขาเดินเข้ามาในห้องนั้น มืออีกข้างหนึ่ง
ยังคงจับอยู่ที่หน้ากาก พิศวเคราะห์จากส่วนล่างของไบหน้า ดูเขาจะเป็นคนที่มี
ลักษณะแข็งแรงแรงอยู่ ริมฝีปากหนา ลูกคางยาวและตัดตรง แสดงความมีใจ
แน่วแน่มิถึงขนาดบึกบึนทีเดียว

“ท่านได้รับจดหมายของฉันแล้ว” เขาพูดด้วยเสียงห้าวและกระด้างมีสำเนียง
เยอรมันติดอยู่มาก “ฉันได้บอกท่านว่าฉันจะมา” เขามองดูเราคนละทีเสมือน
ไม่แน่ใจว่าจะพูดกับใคร

“เชิญนั่ง” โฮล์มส์พูด “นี่คือหมอวัตสัน เพื่อนและผู้ร่วมงานของผมซึ่งมี
ความเอื้อเฟื้อที่จะช่วยเหลือผมในคดีต่างๆ เสมอ ท่านเป็นผู้ใดที่ผมได้รับเกียรติ
สนทนากับโดยไม่ทราบ”

“ท่านจะสนทนากับฉันได้ในฐานะเคานต์ฟอนแครมม์ ขุนนางชาวโบฮีเมีย
ฉันเข้าใจว่าสุขภาพบุรุษเพื่อนของท่านผู้นี้คงเป็นผู้มีเกียรติและไม่อยู่ในอำนาจของใคร
ซึ่งฉันพอจะไว้วางใจได้ในเรื่องที่มีความสำคัญอย่างที่สุดนี้ ถ้ามิฉะนั้นฉันก็ชอบที่จะ
สนทนากับท่านตามลำพังมากกว่า”

ข้าพเจ้าลุกขึ้นจะไป แต่โฮล์มส์ยึดข้อมือไว้และผลักให้ข้าพเจ้านั่งลงกับเก้าอี้พลางพูดว่า “พูดกับผมสองคนแหละ หรือมิฉะนั้นก็ไม่ต้องพูดเลย ท่านจะพูดสิ่งใดต่อหน้าสุภาพบุรุษคนนี้ตามที่ท่านจะพูดกับผมได้เสมอ”

ท่านเคานต์ยกไหล่อันกว้างของตน พูดว่า “ถ้าเช่นนั้นฉันก็ต้องเริ่มต้นโดยขอให้ท่านทั้งสองเก็บเรื่องนี้เป็นความลับอย่างที่สุดเป็นเวลาสองปี เมื่อครบกำหนดแล้ว เรื่องนี้จะไม่มีความสำคัญอะไรเลย ในระหว่างนี้ มันไม่มากเกินไปหรอกที่จะพูดว่าเรื่องนี้มีความสำคัญถึงกับว่าอาจมีอิทธิพลต่อประวัติศาสตร์ของทวีปยุโรปก็ได้”

“ผมให้สัญญา” โฮล์มส์พูด

“และผมด้วย” ข้าพเจ้าต่อ

“ท่านคงจะให้ภัยในการที่ฉันต้องสวมหน้ากากมาเช่นนี้” แยกแปลกหน้าของเรากล่าวต่อ “บุคคลผู้ยิ่งใหญ่ที่มอบพระฉันทน์มา มีความปรารถนาที่จะไม่ให้ท่านรู้จักฉัน และฉันจะสารถเสียเดี๋ยวนี้เลยก็ได้ ว่าตำแหน่งยศที่ฉันแสดงตนอยู่นั้น หาใช่ยศที่แท้จริงของฉันไม่”

“ผมรู้อยู่แล้วละ” โฮล์มส์พูดหัวนๆ

“เหตุการณ์ทั้งนี้ละเอียดลุ่มมาก เพราะฉะนั้นจึงต้องใช้ความระมัดระวังอย่างรอบคอบทุกอย่างที่จะระงับเหตุมิให้อื้อฉาว และทำให้ราชตระกูลของยุโรปที่มีอำนาจอยู่ในเวลานี้ราชวงศ์หนึ่งต้องเสื่อมเสียรุนแรง พูดให้ชัดก็คือ เหตุการณ์เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับราชวงศ์ออร์มสไตน์ ซึ่งเป็นวงศ์กษัตริย์สืบสันตติวงศ์แห่งแคว้นโบฮีเมียอยู่ในขณะนี้”

“เกล้าฯรู้อยู่แล้วเหมือนกันพะยะค่ะ” โฮล์มส์พิมพ์ พลางหย่อนกายลงนั่งแล้วหลับตา

อันยังความพิศวงให้แก่เราถึงกับตกตะลึงจ้องมองร่างผอมสูงของบุรุษซึ่งตนเองนิยามว่าเป็นผู้เข้าใจเหตุผลและทรงพลังจับใจที่สุดคนหนึ่งในยุโรปเฉยอยู่ ส่วนโฮล์มส์ค่อยๆ เบิกตาขึ้นมองลูกความร่างยักษ์อย่างหงุดหงิด

“ถ้าได้ฝ่าพระบาทจะไม่ถือพระองค์เล่าเรื่องของใต้ฝ่าพระบาทให้เกล้าฯฟังบ้าง” เขากล่าว “เกล้าฯจึงจะถวายคำแนะนำใต้ฝ่าพระบาทได้”

ผู้เป็นแขกผุดลุกขึ้นจากเก้าอี้ เดินกลับไปกลับมาในห้องด้วยท่าทางตื่นเต้นอันระงับไว้ไม่อยู่ ครั้นแล้ว ด้วยอาการแสดงว่าหมดท่า เขากะชกหน้าจาก

ที่ปิดหน้าออกก็ลงกับพื้น “ถูกของท่าน” เขาร้อง “ฉันเป็นกษัตริย์องค์นั้น
ฉันจะพยายามปิดไปทำไม”

“ปิดไปทำไม จริงพะยะค่ะ” โฮล์มส์พิมพ์ “ยังไม่ทันได้ฝ่าพระบาทจะ
ทรงแยมพระโอษฐ์ เกลัาก็รู้แล้วว่ากำลังเพ็ดทูลอยู่กับวิลเฮล์ม กอตต์ไรช์
ซิกิสมอนด์ ฟอน ออร์มสไตน์ แกรนด์ดยุกแห่งคัสเซล-เพลชไน์และพระราช
ซึ่งทรงสืบราชสันตติวงศ์แห่งโบฮีเมีย”

“แต่ท่านฟังเข้าใจได้” แยกแปลกประหลาดหรือนัยหนึ่งพระราชดำรัสกลาง
ประทับลงยังเก้าอี้อีกครั้งหนึ่ง เอาหัตถ์ลูบที่นลาฏอันสูงลิ่วของพระองค์
“ท่านฟังเข้าใจได้ว่าฉันไม่เคยทำธุระอย่างนี้ด้วยตัวของฉันเองเลย แต่เรื่องนี้เป็น
เรื่องละเอียดมาก ฉันไม่กล้าไว้ใจมอบให้ใครทำแทน ฉันจึงต้องมาเอง นี่ฉัน
มาจากเมืองปรากในลักษณะลาลองด้วยความมุ่งหมายที่จะหาหรือท่านจริง ๆ”

“ถ้าเช่นนั้น ขอได้ทรงพระกรุณาประทานข้อหารือเถอะพะยะค่ะ” โฮล์มส์
พุดพลางหลับตาลงอีกครั้งหนึ่ง

“ข้อเท็จจริงมีอยู่อย่างๆ ดังนี้ เมื่อสักห้าปีมาแล้ว ฉันไปเที่ยวเมืองวอร์ซอ
อยู่นานทีเดียว ในระหว่างพักอยู่ที่นั่น ได้พบกับหญิงนักแสดงโซคคนหนึ่งชื่อ
ไอริน อัดเลอร์ ชื่อนี้เห็นจะคุ้นกับท่านโดยไม่ต้องสงสัย”

“กรุณาตรวจสอบของกันดูที่หรือหมอ” โฮล์มส์พิมพ์ทั้งๆ ยังไม่ลืมตา
ในเรื่องสารบบนี้โฮล์มส์ได้ใช้เวลารวบรวมข้อความกล่าวถึงบุคคลและเรื่องราว
ต่างๆ มานานปี จนแทบจะหาชื่อของบุคคลและเรื่องราวที่เขาไม่อาจสืบค้นได้ยาก
เต็มที่ ในกรณีนี้ข้าพเจ้าพบประวัติย่อของหญิงคนที่เขากล่าวแทรกอยู่ระหว่าง
ประวัติของบาทหลวงในศาสนาชาติยิวคนหนึ่ง กับประวัติแม่ทัพเรือผู้เขียนเรื่อง
ปลาทะเลอีกคนหนึ่ง

“ให้กันดูซิ” โฮล์มส์พุด “อ้อ! เกิดในนิวเจอร์ซีย์ในปี ๑๘๕๘ นักร้อง
เพลงเสียงประเภทคอนทราโต-อ้อ! ลา สกาลา อ้อ! ยอดนักร้องเพลง
โรงอิมพีเรียลโอเปราแห่งวอร์ซอ--อ้อ! พ้นจากการแสดงโอเปราเสียแล้ว--หา!
พำนักอยู่ในกรุงลอนดอน--จริงซี! เกลั่เข้าใจว่าได้ฝ่าพระบาทได้ทรงเกี่ยวข้อ
กับหญิงสาวคนนี้ ทรงพระอักษรติดต่อกับหล่อนที่มีใจความหมั่นหม่อมต่อพระ-
เกียรติยศ แล้วเดี๋ยวนี้มีพระประสงค์จะได้พระอักษรคืนให้ใหม่พะยะค่ะ”

“ใช่ แต่ทำไม...”

“ได้ทรงสมรสลับๆ ด้วยหรือไม่พะย่ะค่ะ”

“ไม่”

“ไม่มีเอกสารแสดงสิทธิหรือหนังสือรับรอง”

“ไม่มี”

“ถ้าเช่นนั้นเกล้าฯก็ไม่ทราบด้วยเกล้าฯ ที่จะเข้าใจเรื่องของใต้ฝ่าพระบาท
อย่างไร ถ้าหญิงสาวคนนี้จะนำพระอักษรออกแสดงเพื่อขู่เอาเงินหรือเพื่อ
ความประสงค์อย่างอื่น หล่อนจะพิสูจน์ความจริงได้อย่างไร”

“ก็ลายมือปรากฏอยู่ที่นี่”

“พุทโธ! ปลอมขึ้นนะพะย่ะค่ะ”

“กระดาษจตหมายส่วนตัวของฉันทด้วย”

“ถูกขโมยพะย่ะค่ะ”

“ตราของฉันทเล่า”

“ปลอม”

“รูปถ่ายของฉันท”

“ซื้อไป”

“เราอยู่ในรูปถ่ายนั้นทั้งสองคน”

“โอ้! ใต้ฝ่าพระบาท เต็มทีมาก! ใต้ฝ่าพระบาทไม่ระมัดระวังพระองค์
จริงๆ”

“ฉันบ้าไปมาก -- เสียสติ”

“ใต้ฝ่าพระบาทพระทัยอ่อนเกินไป”

“เวลานั้นฉันยังเป็นเพียงมกุฎราชกุมารอยู่ ฉันยังหนุ่มมาก เวลานี้ฉันอายุ
สามสิบแล้ว”

“ใต้ฝ่าพระบาทต้องเอาพระฉายาลักษณ์กลับคืนมาให้ได้เถิดพะย่ะค่ะ”

“เราได้พยายามแล้วและไม่สำเร็จ”

“ใต้ฝ่าพระบาทจะต้องทรงจ่ายเงิน ต้องซื้อมันกลับคืนมาพะย่ะค่ะ”

“หล่อนไม่ยอมขาย”

“ถ้าเช่นนั้นต้องขโมย”

“เพียรทำมาแล้วห้าครั้ง จ้างนักย่องเบาขึ้นบ้านหล่อนสองครั้ง แอบค้น
กระเป๋าดูในขณะหล่อนเดินทางก็ครั้งหนึ่ง ดักจับเอาสิ่งๆ หนึ่งก็สองครั้ง

ไม่ได้ผล”

“ไม่ได้วี่แววอะไรบ้างหรือพะยะค่ะ”

“ไม่ได้เลย”

โฮล์มส์หัวเราะ “เป็นปัญหาคิดนิดหน่อย” เขาพูด

“แต่เป็นปัญหาหนักอึ้งสำหรับฉันทีเดียว” พระราชาทรงตอบอย่างขัดเคือง

“จริงพะยะค่ะ หนักมาก แล้วหล่อนประสงค์จะอย่างไรกับพระฉายา-
ลักษณะเล่าพะยะค่ะ”

“จะให้ฉันลุ่มจมนะซี”

“ลุ่มจมอย่างไรพะยะค่ะ”

“ฉันกำลังจะแต่งงาน”

“เกล้าๆก็ได้ยินเช่นนั้น”

“แต่งกับเจ้าหญิงโคลดิลดี โลห์มัน ฟอน ชักซี-เมนิงเงน ราชธิดาองค์ที่
สองของพระราชาแห่งสแกนดิเนเวีย ท่านคงจะรู้หลักการปฏิบัติอันเข้มงวดใน
ราชวงศ์ของเจ้าหญิง ตัวเจ้าหญิงเองก็แสนจะละเอียดลออ หากความประพฤติ
ของฉันเกิดถูกสงสัยขึ้นแม้แต่เพียงเงาๆละก็ เป็นจบกันเท่านั้น”

“แล้วไอริน อัดเลอร์ เล่าพะยะค่ะ”

“หล่อนจะเอารูปถ่ายส่งไปแฉโพย หล่อนคงทำแน่ ฉันรู้ว่าหล่อนคงทำแน่
ท่านหาว่าหล่อนใจแข็งดั่งกับเหล็ก หล่อนเป็นผู้หญิงที่มีใบหน้าสวยที่สุด
ก็จริง แต่ใจหล่อนนั้นเด็ดเดี่ยวเป็นชายทีเดียว หล่อนคงไม่ยอมลดราวาคอก
ให้ฉันไปแต่งงานกับหญิงอื่นเด็ดขาด ไม่เป็นอันแน่”

“ใต้ฝ่าพระบาทแนพระทัยหรือว่าหล่อนยังไม่ได้ส่งพระฉายาลักษณะไป”

“นั่นแน่ใจ”

“เพราะเหตุใดเล่าพะยะค่ะ”

“เพราะหล่อนพูดว่าจะส่งมันในวันประกาศหมั้นของฉันแก่ประชาชน ซึ่งจะ
ตรงกับวันจันทร์หน้า”

“อ้อ ถ้าเช่นนั้นก็ยังเหลือเวลาอีกถึงสามวัน” โฮล์มส์พูดพลางเปิดปากหา
“เคราะห์ดีมากพะยะค่ะ เพราะว่าขณะนี้เกล้าๆมีเรื่องสำคัญที่จะต้องพิจารณาอยู่
เรื่องหนึ่งหรือสองเรื่อง เวลานี้ใต้ฝ่าพระบาทคงยังประทับอยู่ในลอนดอนหรือ
พะยะค่ะ”

“แน่นอน ท่านจะพบฉันได้ที่แลงแฮมในนามของเคานต์ฟอน แครมม์”

“ถ้าเช่นนั้น เกล้าจะมีหนังสือไปกราบทูลให้ทรงทราบข่าวคืบหน้าต่อไป”

“ขอให้ทำเถิด ฉันร้อนใจไม่สร้างเลย”

“แล้วก็เรื่องเงินเล่าพะย่ะค่ะ”

“ตามแต่ท่านจะเรียกร้อย”

“แน่หรือพะย่ะค่ะ”

“ฉันจะบอกท่านให้ว่า ฉันจะยอมยกเมืองหนึ่งในอาณาจักรของฉันเพื่อแลกกับรูปนั้น”

“แล้วค่าใช้จ่ายขณะนี้เล่าพะย่ะค่ะ”

พระราชาทรงควักถุงหนึ่งขยำวส์ออกจากใต้เสื้อคลุมถุงหนึ่งวางลงบนโต๊ะ

“ในนี้มีเงินเหรียญอยู่สามร้อยปอนด์กับธนบัตรอีกเจ็ดร้อย” พระราชาตรัส

โฮล์มส์เขียนหลักฐานการรับเงินลงในกระดาษสมุดจดหมายแผ่นหนึ่ง

แล้วฉีกออกถวายพระราช

“แล้วก็ตำบลที่อยู่มาดมัวเซลล์ละพะย่ะค่ะ” เขาทูลถาม

“อยู่ที่บริโอเนลลอร์ด เซอร์เพนไตน้อเวนิน เซนต์จอห์นส์วูด”

โฮล์มส์ก้มลงจดไว้แล้วทูลถามต่อไปว่า “อีกข้อหนึ่งพะย่ะค่ะ พระฉายาลักษณ์เป็นขนาดใหญ่กว่าโปสเตอร์การ์ดหรือพะย่ะค่ะ”

“ใหญ่กว่า”

“เอละ สวิสตีพะย่ะค่ะ ได้ฝ่าพระบาท เกล้าเชื่อว่าจะมีข่าวดีถวายได้ฝ่าพระบาทในไม่ช้า สวิสตี วัตสัน” เขากล่าวต่อในขณะที่รถม้าของพระราช

ออกแล่นไปตามถนน “ถ้าแจะกรุณามาแวะหาฉันพรุ่งนี้ตอนบ่ายๆ ลักสามโมงก็ดี กันจะพูดเรื่องนี้กับแกสักหน่อย”

๒

ข้าพเจ้าไปที่ถนนเบเกอร์เมื่อเวลาสิบห้านาฬิกาพอดี แต่โฮล์มส์ยังหาได้กลับมาไม่ ยายแม่บ้านบอกข้าพเจ้าว่าเขาออกจากบ้านไปเมื่อเวลาแปดนาฬิกาล่วงแล้วเล็กน้อย ข้าพเจ้าจึงนั่งลงข้างเตาผิงด้วยความตั้งใจว่าจะรอเขาถึงแม้ว่าจะเป็นเวลานานสักเท่าใดก็ตาม ข้าพเจ้าเกิดสนใจอย่างลึกซึ้งในการสืบสวนของเขาขึ้นมาแล้ว เพราะว่าแม้เรื่องนี้จะไม่มีอะไรแปลกประหลาดโลดโผนเหมือนอย่างคดีทั้งสองที่ข้าพเจ้าได้บันทึกไว้แล้วในที่อื่นๆ ก็ดี ถึงกระนั้นรูปเรื่องและฐานะอันสูงศักดิ์ของเจ้าของเรื่องก็แสดงลักษณะของมันเองอยู่จริงทีเดียว นอกไปจากธรรมชาติแห่งการสืบสวนที่สหายข้าพเจ้ามีอยู่ในมือแล้ว ยังมีอะไรบางสิ่งบางอย่างในการเข้าถึงสถานการณ์อย่างภาคภูมิของเขา และการอนุমানเหตุผลอย่างแจ่มชัดและเด็ดขาดของเขาเล่า ก็ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสุขเพลิดเพลินในอันที่จะศึกษาพิจารณาแผนงาน และติดตามวิธีการอันแนบเนียนที่เขาใช้ชุดค้นเอาต้นตอแห่งความลึกลับซับซ้อนลงมา ตีแผ่ให้กระจ่างแจ้งได้เสมอ ข้าพเจ้าคุ้นกับความสำเร็จอันไม่เคยแปรผันของเขาเสียเหลือประมาณ จนความคาดคะเนว่าเขาจะพลาดนั้นไม่ได้ผุดขึ้นมาในหัวใจของข้าพเจ้าเสียเลย

พอใกล้จะถึงสิบหกนาฬิกา ประตูห้องจึงเปิดออก มีชายคนหนึ่งเดินเข้ามาในห้องด้วยลักษณะท่าทางมาแฉ่ ผมเผ้ารุงรัง มีจอนดกอยู่ข้างแก้ม หน้าแดงก่ำ เครื่องแต่งตัวอยู่ยบเยิน ทั้งๆ ที่ข้าพเจ้าก็คุ้นเคยกับการปลอมแปลงตัวของเขาดีอยู่ ข้าพเจ้าก็ยังไม่วายพิศดูเขาถึงสามครั้ง กว่าจะแน่ใจได้ว่าชายคนนั้นคือโฮล์มส์จริงๆ เขาพยักหน้ากับข้าพเจ้าแล้วหายเข้าไปในห้องนอนภายในห้านาทีก็กลับออกมาในเครื่องแต่งตัวและหน้าตาอย่างปกติ เซอร์ล็อก โฮล์มส์ นั่งลง เอามือยันคางทั้งสองข้าง เขยิบดาออกไปทางเตาผิง พลังหัวเราะอย่างสำราญใจ

“เออ ชันจริง!” เขาร้อง หยุดหายใจ แล้วกลับหัวเราะอีกจนงอหาย
ท้องแข็งอยู่กับเก้าอี้

“อะไรกัน” ข้าพเจ้าถาม

“มันชันจะตายจริงๆ กันเชื่อว่าแกคงเดาไม่ถูกหรือว่ากันไปทำอะไรมาบ้าง
เมื่อเช้านี้ หรือว่ากันทำความลงเอยอย่างใดแก่ก็คงไม่รู้”

“กันไม่รู้จะเดาว่าอย่างไร กันคะเนว่าแกคงไปด้อมๆ สืบดูอัธยาศัยใจคอ
ของมิสไอริน อัดเลอร์ และบางทีจะเป็นบ้านของหล่อนด้วยกระมัง”

“ก็อย่างว่าแหละ แต่ดูรูปการณ์ที่เป็นไปอยู่ข้างจะผิดพลาดสักหน่อย
กันจะต้องเล่าให้แกฟัง กันออกจากบ้านเมื่อสองโมงเช้าสว่างไปได้สักหน่อย
ในลักษณะของคนว่างงาน ในหมู่คนที่เกี่ยวข้องกับมันนั้นนะเขามีความเห็นอก-
เห็นใจและมีลักษณะเป็นไมตรีอย่างแปลกประหลาดอยู่ ลองเป็นคนจำพวกนั้น
ดูสักทีเถอะ แกจะได้รู้อะไรที่แกประสงค์จะรู้ตลอดหมด กันเดินเที่ยวหาบ้าน
บริโอนีลอร์ด ไม่ช้าก็พบ เป็นบ้านเล็กๆแบบชนบท มีสวนอยู่หลังบ้าน ตัวตึก
ปลูกอยู่ริมถนน เป็นตึกสองชั้น ประตูดอกกุญแจชัยบ๊ว ข้างขวาเป็นห้องนั่งเล่น
ใหญ่ มีเครื่องประดับงดงาม หน้าต่างยาวลงมาเกือบจดพื้น กลอนแบบอังกฤษ
ไม่สู้แน่นหนา เด็กๆก็อาจเปิดได้ ข้างหลังหน้าต่างไม่มีอะไรระดุดตา นอกจาก
หน้าต่างนั้นเป็นชั้นมาได้จากหลังคาโรงรถ กันเดินจนรอบบริเวณบ้าน มองดูจาก
ทุกแง่ทุกมุม แต่ไม่ได้พบสิ่งใดที่น่าสนใจเลย

“ต่อจากนั้นกันจึงเดินห่อๆไปตามถนน และได้พบดวงใจหมายว่าที่ในตรอก
ซึ่งอยู่ริมกำแพงสวนด้านหนึ่งนั้นมีโรงเลี้ยงม้าตั้งอยู่แห่งหนึ่ง กันจึงรับจ้างเขา
อาบน้ำม้า ได้ค่าเหนื่อยเป็นเงินสองเพนนี เหล้าแก้วหนึ่ง ยาสูบชนิดหยาบ
สองกลอง กับคำบอกเล่าเกี่ยวกับมิสอัดเลอร์ตามที่กันฟังประสงค์เป็นอันมาก
รวมกับเรื่องราวเกี่ยวกับคนอื่นๆในละแวกนั้นอีกห้าหกคน ซึ่งกันไม่สนใจเลย
สักนิดเดียว แต่ก็จำต้องฟังด้วยเหมือนกัน”

“แล้วเรื่องของไอริน อัดเลอร์ ละ” ข้าพเจ้าถาม

“อ้อ พวกผู้ชายแถบนั้นเขาก็หัวให้หล่อนกันทั้งนั้น พวกคนเลี้ยงม้า
บอกว่าหล่อนสวยนักหนาในโลกนี้ หล่อนมีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ร้องเพลง
ตามคอนเสิร์ต นั่งรถออกจากบ้านในเวลาห้าโมงเย็นทุกวัน ทุ่มหนึ่งกลับไปกินข้าว
ไม่มีใครมีใครเห็นหล่อนในเวลาอื่น นอกจากเวลาหล่อนร้องเพลง มีแขกผู้ชาย

ไปหาเพียงคนเดียว แต่ไปบ่อยเป็นประจำ เป็นชายผิวดำ รูปร่างสะสวย สะอาดสะอ้าน ไปหาหล่อนวันละครึ่งเป็นนิจ บางทีก็สองครั้ง เขาซื้อมิสเตอร์ กอดเฟรย์ นอร์ตัน อยู่ที่ตำบลลินเนอร์เทมเปิล เห็นประโยชน์ของนครในการ ให้ปากคำใหม่ละ พวกนี้ขับรถไปส่งเขาจากเซอร์เพนไทร์มิวส์นับสิบๆ ครั้ง และ รู้เรื่องของเขาดีนึก เมื่อกันได้ฟังคำบอกเล่าจากคนพวกนั้นจนหมดสิ้นแล้ว กัน จึงเดินเตร่มาใกล้ๆ บ้านบริโอนีลอดจ์อีกครั้งหนึ่ง และเริ่มตรองหาเส้นทางที่จะ ดำเนินการต่อไป

“ชายคนที่ซื้อกอดเฟรย์ นอร์ตัน คนนี้มีท่าความเป็นตัวสำคัญอยู่ในเรื่องด้วย เขาเป็นหมอความ พิเคราะห์ดูก็ชอบกล คนทั้งสองมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง กันในสถานใดและเขาไปหาหล่อนเสมอด้วยเหตุอันใด หล่อนเป็นลูกความ เป็น เพื่อน หรือเป็นเมียเก็บของเขาหนอ ถ้าเป็นลูกความ ปานนี้หล่อนอาจเอารูปถ่าย มอบให้เขาเก็บไว้แล้วก็ได้ ถ้าเป็นเมียเก็บก็คงยัง จากความสงสัยเช่นนี้ปัญหา จึงเกิดขึ้นว่า กันควรจะดำเนินการสืบเสาะที่บริโอนีลอดจ์ต่อไปอีก หรือจะไปยัง ที่อยู่ของชายผู้หนึ่งที่เทมเปิลดี นี่เป็นจุดสำคัญและขยายแนวการสืบสวนของกัน ให้กว้างขึ้น กันเกรงว่ากันคงทำความรำคาญให้แกด้วยข้อปลีกย่อยเหล่านี้อยู่ แต่ กันจำต้องแสดงให้เห็นความมุงมุงยากเล็กๆ น้อยๆ ของกันด้วย เพื่อแกะเงาได้ เข้าใจสถานการณ์ได้ดีขึ้น”

“กันกำลังติดตามเกาะอยู่อย่างใกล้ชิด” ข้าพเจ้าตอบ

“กันกำลังซึ้งใจอยู่ ก็พอดีมีรถม้าคันหนึ่งแล่นไปถึงบริโอนีลอดจ์ และมี สุภาพบุรุษคนหนึ่งโดดลงจากรถ เขาเป็นชายรูปร่างสะสวย ผิวดำ จมูกงุ้ม และมีหนวด ตรงกับรูปร่างของชายที่กันได้ยินชื่อมาแล้ว ดูท่าทางเขาริรร้อน มาก เขาร้องตะโกนให้คนรถคอย และก้าวพรดพราดผ่านสาวใช้ที่ออกมา เปิดประตูเข้าไปในลักษณะเหมือนว่าเป็นบ้านของเขาเองทีเดียว

“เขาอยู่ในบ้านนั้นราวครึ่งชั่วโมง กันสามารถจะมองลอดหน้าต่างห้อง นั่งเล่นเห็นเขาได้ชัดเจน เขาเดินไปเดินมาในห้องนั้น พุดอย่างลึกลึกลนและ โบกไม้โบกมือประกอบด้วย ส่วนหญิงสาวนั้นกันมองไม่เห็น ลักประเดี๋ยวเขา ก็ออกมา ท่าทางดูรีบร้อนยิ่งกว่าเก่า ในขณะที่ก้าวขึ้นรถเขาดิ่งนาฬิกาทองออกมา จากกระเป๋ามองดูอย่างกระวนกระวาย ‘ขับให้เร็วเชียวนะ’ เขาร้องบอกคนขับรถ ไปที่กรอสแอนดิงก็ย ถนนรีเจนต์ก่อน แล้วไปโบสถ์เซนต์โมนิกาที่ถนนเอดจ์เวิร์

ถ้าแกพาฉันไปถึงได้ภายในยี่สิบนาที ฉันจะให้ครึ่งกิโล!’

“รถไปแล้วและกันกำลังใคร่ครวญดูในใจว่า ถ้ากันตามไปจะไม่ดีหรือ ก็พอดีเห็นรถเล็กงามคันหนึ่งแล่นมาตามตรอก คนรถสวมเสื้อยังไม่ทันกลัดตุ้มเรียบร้อย รถยังไม่ทันจะหยุดดี หล่อนก็ถลันออกประตูห้องโถงมาขึ้นรถ กันมองเห็นหล่อนแวบเดียวในขณะนั้น แต่ก็รู้สึกว่หล่อนเป็นหญิงที่สวยงาม มีใบหน้าที่สวยงามอาจยอมตายเพื่อหล่อนได้ทีเดียว

“โบสถ์เซนต์โมนิกาเนะ จอห์น’ หล่อนร้อง ‘ไปให้ถึงภายในยี่สิบนาที จะให้ครึ่งปอนด์’”

“นี่เป็นโอกาสอันงามที่กันหาควรจะปล่อยให้เสียไปไม่ วัตสัน กันกำลังล่งเลาะจะวิ่งตามรถดีหรือเกาะท้ายรถไปดี ก็มีรถอีกคันหนึ่งแล่นมาตามถนน คนขับรถมองดูสารูปของกันถึงสองครั้ง แต่กันก็กระโดดขึ้นโดยไม่ยอมฟังเสียง ‘โบสถ์เซนต์โมนิกา’ กันพูด ‘ครึ่งปอนด์ถ้าไปถึงนั้นในยี่สิบนาที’ เวลานั้นเป็นเวลาอีกยี่สิบห้านาทีที่ยัง และเห็นได้ชัดแจ้งพอทีเดียวว่กำลังจะเกิดอะไรขึ้น

“รถของกันแล่นเป็นพายุ กันไม่คิดว่าได้เคยนั่งรถที่แล่นเร็วกว่านี้เลย แต่รถสองคันนั้นแล่นอยู่ข้างหน้า เมื่อกันไปถึงเห็นรถทั้งสองคันจอดอยู่หน้าประตูโบสถ์ กันชำระเงินค่าโดยสารแล้วก็รีบเข้าไป ในโบสถ์ไม่มีมนุษย์เลยสักคนเดียว นอกจากคนทั้งสองที่กันตามไปกับนักบวชคนหนึ่งกำลังโต้เถียงกันอยู่ ทั้งสามคนยืนอยู่ที่หน้าแท่นบูชา กันเดินเข้าไปนั่งในที่นั่งข้างทางเดิน ทำอาการประหนึ่งคนที่ไม่สนใจอะไรเข้าไป ในทันใดนั้นกันรู้สึกประหลาดใจที่คนทั้งสามหันมาทางกัน ครั้นแล้วกอดเฟรย์ นอร์ตัน ก็วิ่งมาหากันโดยเร็ว

“ขอบคุณพระเจ้า!’ เขาร้อง ‘เอาเธอนี้แหละ มา! มา!’

“อะไรกันครับ’ กันถาม

“มาเถิดอย่ารำไร ชั่วสามนาทีเท่านั้น มันก็จะเป็นไปตามกฎหมาย’

“กันถูกจุดครึ่งดั่งครึ่งไปที่หน้าแท่นบูชา และก่อนที่จะรู้ต้นสายปลายเหตุ กันก็รู้สึกว่กันพึมพำคำตอบที่มีคนกระซิบใส่หูกันและมียืนยันคำมั่นสัญญาซึ่งกันไม่รู้ว่อะไรด้วยเลย จึงเพิ่งจะรู้ว่ฐานะของกันในขณะนั้นก็คือ เป็นพยานช่วยในการผูกพันนางสาวไอริน อัลดอร์ กับนายหนุ่มโสตกอดเฟรย์ นอร์ตัน ให้เป็นคู่หมั้นกันนั่นเอง ชั่วประเดี๋ยวดียวเท่านั้นก็เสร็จพิธี ทั้งนายหนุ่มและนางสาวต่างก็ชอบอกชอบใจกันยกใหญ่ ในขณะที่นักบวชยืนยิ้มหน้าบานอยู่ตรงหน้ากัน

มันเป็นฐานะจำยอมอย่างไม่เป็นท่าที่กันเพิ่งจะเคยพบนี้แหละ คิดขึ้นมาแล้วมันขันลึนดี เพราะฉะนั้นเมื่อถึงกันถึงได้หัวเราะ รูปการณ์ดูเหมือนว่าจะมีอะไรไม่ครบครันเกี่ยวกับการอนุญาตให้คนคู่นี้สมรสอย่างเป็นทางการอยู่ ตานักบวชจึงไม่ยอมทำพิธีให้โดยไม่มีประจักษ์พยานสักคนหนึ่งเป็นอย่างน้อย เผอิญกันโผล่เข้าไปเขาก็เลยเอากันเป็นเพื่อนเจ้าบ่าว ไม่ต้องไปเที่ยวหาเอาจากข้างถนน เจ้าสาวให้เงินเหรียญปอนด์กันเหรียญหนึ่ง ซึ่งกันหมายจะเอาห้อยไว้กับสายนาฬิกาเป็นที่ระลึก”

“ตอนนี้เหตุการณ์เปลี่ยนไปอย่างกะทันหันเสียแล้วซี” ข้าพเจ้าพูด “แล้วยังไงต่อไปล่ะ”

“กันรู้ดีกว่าแผนการของกันจะต้องบรรลุลงอย่างร้ายกาจ ดูรูปการณ์ผิวเมียคู่นี้อาจออกจากอังกฤษไปโดยปัจจุบันทันด่วนก็ได้ เพราะฉะนั้นจึงเป็นการจำเป็นที่กันจะต้องรีบดำเนินการอย่างฉับไว อย่างไรก็ตามก็ดี คนทั้งสองได้แยกทางกันที่หน้าประตูโบสถ์ ฝ่ายผัวกลับไปยังเหมเปิด ส่วนข้างเมียนั้นขึ้นรถกลับไปบ้านของหล่อน ‘ทำโม่งเย็นดินฉันจะนั่งรถไปที่ปาร์คตามเคยนะคะ’ หล่อนพูดกับเขาเมื่อจะจากกัน แล้วกันก็ไม่ได้ยินอะไรอีกเลย คนทั้งสองต่างคนต่างนั่งรถไปคนละทาง ส่วนกันก็ไปจัดการตามเรื่องของกัน”

“ทำยังไง” ข้าพเจ้าถาม

“ขอเนื้อเย็นนิดหน่อยกับเบียร์แก้วหนึ่ง” เขาตอบพลางลั่นกระดิ่ง “กันมัววุ่นเสียจนลืมนึกถึงข้าวปลาอาหาร และกันคงจะต้องวุ่นมากขึ้นอีกค่าวันนี้แน่ะ หมอ กันจะต้องให้แกช่วยเหลืออะไรสักหน่อย”

“กันยินดีทีเดียว”

“แกไม่รังเกียจที่จะทำผิดกฎหมายบ้างซีไหม”

“ไม่เลยแม้แต่หยด”

“ถ้าจะต้องถูกจับล่ะ”

“ไม่เป็นไร ถ้าเกี่ยวกับเหตุที่ตึงาม”

“อ้อ เป็นเหตุอันงามยิ่ง!”

“ถ้ายังงั้นกันก็ยินดีรับใช้”

“กันเชื่อแน่ว่ากันจะอาศัยแกได้เสมอ”

“แกจะให้กันทำอะไรบ้างล่ะ”

“ขอให้มิสซิสเทอร์เนอร์เอาถาดอาหารมาให้เสียก่อนเถอะ กันจะต้องอธิบายให้แกรู้เรื่องชัดเจนทีเดียว มานี้แล้วไง” เขาพูดพลางหันไปที่ถาดอาหารที่แม่บ้านเอาเข้ามาให้ “กันต้องขอชี้แจงไปด้วยกันไปด้วยนะ เพราะกันไม่มีเวลามากนัก นี่ก็เกือบจะห้าโมงแล้ว เราจะต้องรีบไปยังที่ที่เหตุที่จะเกิดให้ทันในสองชั่วโมง มิสไอรีน หรือมิสซิสมากกว่า จะกลับจากนั่งรถไปที่ยวหนึ่งทุ่ม เราต้องไปพบหล่อนที่บริโอนีลอดจ์”

“แล้วต่อจากนั้น”

“ไว้ธุระกัน กันจัดการต่างๆ ไว้สำหรับเหตุที่จะเกิดขึ้นเรียบร้อยแล้ว มีอยู่ข้อเดียวที่กันจะต้องขอกำชับ คือแกต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับอะไรทั้งนั้น เหตุการณ์จะเป็นอย่างไรก็ตามเรื่องของมัน แกเข้าใจนะ”

“แปลว่ากันจะต้องอยู่เฉยๆ”

“ไม่ต้องทำอะไรทั้งนั้น บางทีอาจมีเหตุไม่ดีเล็กๆน้อยๆเกิดขึ้นก็ได้ แต่แกอย่าเข้าไปเกี่ยวข้องกับอันซาด เหตุการณ์จะยุติลงโดยกันจะถูกห้ามเข้าไปในบ้าน สี่หรือห้าทีหลังจากนั้น หน้าต่างห้องนั่งเล่นจะเปิดออก แกจะต้องอยู่ใกล้หน้าต่างที่เปิดนั้น”

“ได้”

“แกคอยดูกัน เพราะกันจะต้องอยู่ในที่ที่แกจะเห็นได้”

“ได้”

“พอกันยกมือขึ้น--อย่างนี้-- แกก็เอาสิ่งที่กันให้แกขว้างไปในห้องเซี่ยวนะ และในเวลาเดียวกันแกจะต้องร้องขึ้นด้วยว่าไฟไหม้ แกเข้าใจดีไหม”

“เข้าใจดี”

“มันไม่ใช่ของร้ายอะไรหรอก” เขาพูดพลางควักม้วนกลมๆ ยาวๆ รูปเหมือนชิการ์อันหนึ่งขึ้นจากกระเป๋าเสื้อ “ระเบิดควั่นธรรมดาเนะ ที่ปลายทั้งสองข้างมีแก๊ปจุดชนวนได้เอง หน้าทีของแกมีอยู่เพียงนี้ พอแกถือว่าไฟไหม้แล้ว คนเขาก็จะมาเก็บมันไปเอง แล้วแกก็จะเดินไปที่ปลายถนนก็ได้ กันจะไปสมทบกับแกที่นั่นภายในสิบนาที กันคิดว่าการชักซ้อมของกันคงแจ่มแจ้งดีละนะ”

“คือกันจะต้องยังอยู่เฉยๆ แล้วก็เข้าไปใกล้ๆ หน้าต่าง คอยดูแก พอแกให้สัญญาณ กันก็โยนไอ้นี้เข้าไปแล้วก็ร้องขึ้นว่าไฟไหม้ แล้วไปรอแกอยู่ที่มุมถนนใช้ไหม”

“ถูกต้อง”

“ถ้าอย่างนั้นแกก็ไวใจกันได้แน่นอน”

“วิเศษ กันคิดว่าจนได้เวลาที่กันต้องเตรียมตัวสำหรับ บทบาทใหม่ที่จะแสดงแล้วละ”

เขาหายเข้าไปในห้องนอนของเขา และภายในเวลาสองสามนาทีก็กลับออกมา ในลักษณะเพศนักบวชซึ่งมีท่าทางเย็นๆ เฉื่อยๆ ในการปลอมแปลงของเขา โฮล์มส์หาได้เปลี่ยนแต่เครื่องแต่งกายเท่านั้นไม่ อากัปกริยาท่าทางตลอดจนจิตใจของเขา ดูเหมือนจะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยทุกบททุกตอนที่เขาแสดง เมื่อโฮล์มส์มาเป็นผู้สอบสวนอาชญากรรมเสียดังนี้ นับว่าเวทีละครได้สูญเสียตัวละครที่ดีไปตัวหนึ่ง และแม้วิทยาศาสตร์ก็สูญเสียนักอนุมานเหตุผลอันแหลมคมไปเช่นกัน

เมื่อเราออกจากถนนเบเกอร์นั้นเป็นเวลา ๑๘.๑๕ นาฬิกา และเมื่อไปถึงถนนเซอร์เพนไต์นแล้วก็ยังเหลือเวลาอยู่อีกสิบนาทีซึ่งจะถึงหนึ่งทุ่ม ตอนนั้นพลบค่ำแล้ว ไฟตะเกียงเพิงจะถูกจุดขึ้น ในขณะที่เราเดินไปมาอยู่แถวหน้าบ้านบริโอนีลตลอดจรัลการกลับมาของเจ้าของบ้าน บริเวณบ้านนั้นก็อย่างเดียวกับที่เซอร์ล็อก โฮล์มส์ ได้พรรณนามาแล้ว แต่ส่วนความเป็นไปในละแวกบ้านปรากฏว่าไม่สู้จะเจียบอย่างข้าพเจ้าคาดหมายนัก ตรงกันข้ามกับที่ควรจะเป็นสำหรับถนนเล็กๆ ในละแวกที่สงบเช่นนี้ ผู้คนดูพลุกพล่านจริงๆ ตรงหัวมุมแห่งหนึ่งมีคนกลุ่มหนึ่งแต่งตัวชะมุกชะมอมจับกลุ่มสูบบุหรี่และหัวเราะล้อเลียนกันอยู่ นอกจากนี้ที่ทางเดินก็มีคนลับกรไกรคนหนึ่งกับเครื่องมือของเขา มีคนยามสองคนกำลังเล่นหูล่เล่นตาอยู่กับผู้หญิงเลี้ยงเด็กคนหนึ่ง กับหนุ่มๆ แต่งตัวดีอีกหลายคนคาบบุหรี่เดินผ่านไปมา

“แกลเห็นไหม” โฮล์มส์พูดกับข้าพเจ้าในขณะที่เราเดินไปมาอยู่หน้าบ้าน “ว่าการแต่งงานนี้ทำให้เรื่องง่ายขึ้นมาก รูปถ่ายกลายเป็นดาบสองคมขึ้นมาแล้วเดี๋ยวนี้ โอกาสจึงมีอยู่ว่าหล่อนคงไม่ต้องการให้มีสเตอร์กอดเฟรย์ นอร์ตัน เห็นรูปนี้เท่าๆ กับที่ลูกความของเราไม่ปรารถนาให้รูปภาพปรากฏแก่เจ้าหญิงนั่นแหละ ที่นี้ปัญหาจึงอยู่ที่ว่ารูปนี้ซ่อนอยู่ที่ไหนเท่านั้น”

“ถึงว่าซี ที่ไหน”

“เห็นจะไม่ได้อยู่กับตัวเป็นแน่ เพราะเป็นภาพขนาดใหญ่กว่าโปสเตอร์การ์ดใหญ่เกินกว่าที่จะซุกซ่อนไว้ในเครื่องแต่งกายของผู้หญิงได้ ยิ่งกว่านั้นหล่อนรู้ว่า

พระราชอาจะให้คนคอยดักจี๋หล่อนได้ แล้วก็พยายามกระทำกันมาแล้วถึงสองครั้ง เพราะฉะนั้นเราพอจะเชื่อได้ข้อหนึ่งละว่าหล่อนไม่ได้เอาไวกับตัว”

“ถ้างั้นก็ไหนละ”

“ที่ธนาคารหรือมิฉะนั้นก็ที่นายของหล่อน ทั้งสองประการนี้มีทางที่จะเป็นไปได้ แต่กันคิดว่าจะไม่ใช้ทั้งสองประการ วิสัยผู้หญิงเป็นเพศที่ลึกลับอยู่แล้ว จึงยอมจะกระทำการที่เป็นความลับด้วยตนเองมากกว่า หล่อนจะมอบหมายให้แก่ผู้อื่นทำไม หล่อนอาจไว้วางใจในผู้ให้ความคุ้มครองแก่หล่อนเองได้ก็จริงอยู่ แต่หล่อนก็บอกไม่ได้ว่าอิทธิพลทางการเมืองหรืออิทธิพลโดยอ้อมอันใดจะมาตกอยู่กับคนที่เป็นเจ้าธุระการงานบ้าง นอกจากนี้อ่าลืมนะว่าหล่อนได้ตั้งใจแล้วว่า จะใช้รูปภาพภายในสองสามวันนี้ เพราะฉะนั้นมันจะต้องอยู่ในที่ที่หล่อนจะหยิบฉวยได้ทันที มันต้องอยู่ในบ้านนี้แน่ละ”

“แต่บ้านนี้ถูกค้นมาแล้วสองครั้ง”

“ซัวร์! พวกนั้นหาวิธีที่จะดูไม่”

“แกจะดูอย่างไร”

“กันไม่ต้องดูหรอก”

“แล้วไง”

“กันจะให้หล่อนเอาออกให้กันดู”

“แต่หล่อนคงปฏิเสธ”

“หล่อนจะไม่ทำอย่างนั้นได้ แต่กันได้ยินเสียงล้อรถแล้วละ นั่นแหละรถของหล่อน ตอนนี้อยู่ทำตามทีกันสั่งให้ตลอดทีเดียวนะ”

ในขณะที่พูด แสงไฟที่ติดอยู่ข้างรถคันหนึ่งพุ่งมาตามทางโค้งของถนน แล้วรถงามคันเล็กก็แล่นมาจอดที่หน้าประตูบ้านบริโอนีลอร์ด ในขณะที่รถเข้าเทียบประตูบ้าน เจ้าก๊วยคนหนึ่งซึ่งมุ่นม่นก็ถลาเข้าไปเปิดประตูด้วยหวังจะได้รางวัล แต่ถูกเจ้าอีกคนหนึ่งซึ่งวิ่งมาเหมือนกันเอาศอกกันไว้ เลยเกิดด่าทอกันรุนแรง เสียงทะเลาะกันดังเอะอะหนักขึ้น ด้วยคนยามสองคนเข้ากับเจ้าคนหนึ่ง และคนลับกรไกรเข้ากับเจ้าอีกคนหนึ่ง ในที่สุดเกิดชกต่อยกันเป็นพัลวัน ชั่วประเดี๋ยวดียวหญิงสาวซึ่งลงจากรถแล้วก็ยืนอยู่ท่ามกลางมวยหมุชกต่อยกัน อย่างไม่ว่าใครเป็นใคร โฮล์มส์เห็นดังนั้นจึงแทรกเข้าไปในกลุ่มเพื่อป้องกันหญิงสาวไว้ แต่พอเข้าถึงหล่อนเท่านั้นเขาก็ต้องร้องขึ้นและล้มลงกับพื้นถนน

เลือดไหลนองบนใบหน้า พอโฮล์มส์ล้มลง เจ้าพวกนั้นก็แตกกระจัดกระจายวิ่งหนีไปคนละทิศละทาง ในบัดดลกลุ่มคนแต่งตัวดีที่ได้เฝ้าดูความซุลมุนวุ่นวายอยู่โดยไม่ได้เข้าห้ามปราม ก็เข้าห้อมล้อมที่นั่นเพื่อช่วยหญิงสาวและประคองคนที่บาดเจ็บ ไอรีน อัดเลอร์ -- ข้าพเจ้าจะคงเรียกหล่อนเช่นนี้ -- รีบขึ้นไปบนบันไดตึกแล้ว แต่ยังยืนอยู่ข้างบนหันหน้าออกถนนดูเหตุการณ์ต่อไป

“สภาพบุรุษคนนั้นเจ็บมากไหม” หล่อนถาม

“เห็นจะถึงตาย” หลายเสียงร้องตอบ

“ยัง ยัง ยังไม่ตาย” อีกเสียงหนึ่งร้องบอก “แต่น่ากลัวจะตายเสียก่อนไปถึงโรงพยาบาล”

“แหม ช่างกล้าหาญจริงๆ” ผู้หญิงคนหนึ่งพูด “ถ้าไม่ได้ผู้ชายคนนี้ช่วยไว้ละก็ มันคงชิงกระเป๋ากับนาฬิกาคุณนายไปแล้ว เลวชาติจริงๆ ให้อพวกอัปรีัยนี่นะ อา! เขาหายใจแล้วละค่ะ คุณขา”

“เขาจะนอนอยู่กับถนนอย่างนี้ไม่ได้” เราจะเอาเขาเข้าไปในบ้านได้ไหมครับคุณ”

“เอามาสิคะ เอาเข้ามาในห้องนั่งเล่นก็แล้วกัน ที่นั่นมีเก้าอี้นอนได้สบายมาทางนี้ค่ะ!”

ดังนั้นเขาจึงหามร่างของโฮล์มส์เข้าไปในตึกและวางลงในห้องใหญ่ ส่วนข้าพเจ้าคงยืนดูเหตุการณ์อยู่ริมหน้าต่าง ในห้องจุดไฟสว่างขึ้น แต่บังตาไม่ได้เอาลง ข้าพเจ้าจึงสามารถเห็นโฮล์มส์ได้ในขณะที่เขานอนอยู่บนเก้าอี้นอน ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าเขาได้รับบาดเจ็บจริงหรือเปล่าสำหรับบทบาทที่เขากำลังแสดงอยู่นั่น แต่ข้าพเจ้ารู้สึกขวยใจตนเองเต็มประดาที่ได้เห็นหญิงสาวผู้เลอโฉมเฝ้าดูอาการของเขาอยู่ด้วยลักษณะของคนที่เปี่ยมไปด้วยความกรุณา แต่ถึงกระนั้นการที่จะผลจากหน้าที่ที่มอบให้ข้าพเจ้าทำ ก็จะเป็นการทรยศอย่างร้ายแรงที่สุดแก่โฮล์มส์ ข้าพเจ้าทำใจให้เข้มแข็ง คึกแอะเรเบิดควันขึ้นมาถือไว้ ไม่เป็นไร ข้าพเจ้าคิดเราไม่ได้ทำร้ายหล่อนหรอกนะ เราจะป้องกันหล่อนมิให้ทำร้ายผู้อื่นต่างหาก

ในขณะนั้นโฮล์มส์ได้ลุกขึ้นนั่ง และข้าพเจ้าเห็นเขาแสดงอาการอึดอัดดังหนึ่งว่าต้องการอากาศ ฉะนั้นสาวใช้คนหนึ่งจึงแล่นมาเปิดหน้าต่างออก ในขณะเดียวกันข้าพเจ้าเห็นเขายกมือขึ้นให้สัญญาณ ข้าพเจ้าก็โยนระเบิดควันเข้าไปในห้องพร้อมกับร้องว่า “ไฟไหม้!” ยังไม่ทันเสียงข้าพเจ้าจะขาดหายไป

จากปากด้วยซ้ำ กลุ่มคนที่มุงดูอยู่ ทั้งคนที่แต่งตัวดีและมอซอ ทั้งสุภาพบุรุษ คนเลี้ยมมำ และตลอดจนหญิงรับใช้ต่างก็ร้องว่า “ไฟไหม้ๆ!” ทว่าทั้งหมด ในขณะนั้นกลุ่มควันหนาๆ กลุ่มไปทั่วห้องและพลุ่งออกทางหน้าต่างที่เปิดอยู่ด้วย ข้าพเจ้าเห็นคนวิ่งสับสนกัน ลักประเดี๋ยวจึงได้ยินเสียงโฮล์มส์อยู่ข้างในบอกว่า ไม่ใช่ไฟไหม้ ข้าพเจ้าจึงเดินฝ่าฝูงคนที่ส่งเสียงฟังไม่ได้ศัพท์ไปยังหัวมุมถนน ในลิบนาที่ต่อมาโฮล์มส์ก็เอาแขนเขามาคล้องแขนข้าพเจ้า แล้วเราก็ก้ออกเดินไปด้วยกันจากสถานที่แห่งความซุลมุนวุ่นวาย เขาเดินเร็ว ไม่บริภาษว่าอะไรเป็นหลายนาที่จนเลี้ยวไปตามถนนที่เงียบสงบสายหนึ่ง ซึ่งจะไปออกถนนเอดจ์เวิร์แล้ว

เขาจึงพูดขึ้นว่า “แก่ทำได้ดีมาก หมอ ไม่มีอะไรจะดีไปกว่านี้ เรียกร้อยทุกอย่าง”

“แก่ได้รูปถ่ายไว้แล้วรี!” ข้าพเจ้าถาม

“กันรู้ว่ามีอยู่ไหน”

“แก่พบมันได้อย่างไรล่ะ”

“หล่อนเอาออกให้กันดู อย่างที่กันบอกแก่ไว้แล้ว”

“กันยังมีติดอยู่”

“กันไม่ปรารถนาจะอมพะนำห rokok” เขาพูดพลางหัวเราะ “เรื่องมันง่ายนิดเดียว แกคงจะเห็นว่าทุกๆ คนในถนนนั้นนะเป็นผู้สมรู้ร่วมคิดทั้งนั้น กันจึงให้เขามาแสดงเอง”

“กันก็เห็นว่าอย่างนั้น”

“ทีนี้พอเกิดเรื่องขึ้น กันเอาชาตซ่อนไว้ในฝ่ามือวิ่งเข้าไปทำเป็นล้มลง แล้วกันก็เอามือป้ายเข้าที่หน้า หน้ากันก็เลยกลายเป็นภาพที่น่าสมเพชไป ลูกไม้เก่านะ”

“นั่น กันก็พอจะเฉลียวใจละ”

“ทีนี้เขาก็หามกันเข้าไป หล่อนจะต้องให้เขาเอากันเข้าไปในห้องนั่งเล่น อันเป็นห้องที่กันคาดหมายอยู่แล้ว มันต้องอยู่ในห้องนั้นไม่กี่ห้องนอนของหล่อน และกันก็ตั้งใจว่าจะต้องรู้ให้ได้ว่าเป็นห้องไหน เขาวางกันลงบนเก้าอี้นอน กันแสดงอาการกระสับกระส่ายต้องการอากาศ เป็นการบังคับว่าหน้าต่างจะต้องเปิดออก และเป็นโอกาสที่แก่จะทำงาน”

“การกระทำของกันช่วยแก่ได้ยังไง”

“นั่นแหละเป็นข้อสำคัญที่สุด เมื่อผู้หญิงคิดว่าบ้านหล่อนถูกไฟไหม้ สัญชาตญาณของหล่อนจะบอกทันทีให้เก็บของที่หล่อนหวงแหนที่สุด มันเป็นสัญชาตญาณที่มีอำนาจยิ่ง และกันก็ได้ประโยชน์มาแล้วมากกว่าครึ่งหนึ่ง ผู้หญิงมีเรือนฉวยลูกของหล่อนก่อนอื่น ผู้หญิงโสดตรงเข้าเก็บหีบเครื่องเพชรทันที กันรู้ดีแล้วว่าหญิงสาวในเรื่องของเราไม่มีอะไรที่หวงแหนอยู่ในบ้านยิ่งไปกว่าสิ่งที่เราต้องการ เมื่อเป็นเช่นนี้หล่อนก็ต้องแล่นไปเอาไว้อีก่อน เสียงร้องตกใจนั้นทำได้สนิทจริง ๆ คว้นไฟกับเสียงผสมกันพอที่จะทำให้คนประสาทแข็งตกใจได้ หล่อนก็ผลุนผลันทำอย่างthatกันคิด รูปภาพนั้นอยู่ในช่องลับข้างฝาใต้กระดานเลื่อนเหนือที่แขวนกระดิ่งขึ้นไปนั่นเอง หล่อนรีปไปที่นั่นทันที กันมองเห็นในขณะที่หล่อนดึงออกมาได้ครึ่งแผ่น แล้วกันจึงร้องบอกว่าไม่ใช่ไฟไหม้ หล่อนก็เอาเก็บไว้ตามเดิม มองดูที่ระเบิดคว้นแล้วก็วิ่งออกไปจากห้อง กันไม่เห็นหล่อนกลับมาอีกเลย จึงลุกขึ้นหนีออกจากบ้าน ในตอนนั้นกันสงสัยใจว่าจะลักเอารูปภาพมาเสียทันทีดีไหม แต่คนรถเข้าไปขัดจังหวะเสียก่อน แถมยังจับตามองกันไม่วางตาอีกด้วย กันจึงตกลงใจว่ารอไปก่อนดีกว่า หากขึ้นทำสู่มสี่สู่มห้าไปจะเสียพิธี”

“แล้วไงต่อไปละ” ข้าพเจ้าถาม

“การสืบสวนของเรานับว่าสิ้นสุดแล้ว พรุ่งนี้กันจะพาพระราชามาที่นี่และแก้ด้วย ถ้าไม่ขัดข้อง เราจะถูกพาให้เข้าไปรอหล่อนในห้องนั่งเล่น แต่บางทีเมื่อหล่อนออกมาหาตอนอาจไม่พบทั้งเราและรูปภาพก็ได้ พระราชาคงดีพระทัยที่จะได้รูปคืนด้วยพระหัตถ์ของพระองค์เองเป็นแน่”

“ແจะไปเวลาไหน”

“สองโมงเช้า หล่อนจะยังไม่ตื่นนอน และจะเป็นเวลาปลอดภัยสำหรับเราด้วย นอกจากนั้นเราต้องรีบทำงาน เพราะว่าการสมรสอาจจะทำให้หล่อนเปลี่ยนนิสัยและชีวิตไปได้ กันจะต้องมีหนังสือถึงพระราชาโดยด่วนที่สุด”

เราพากันเดินมาถึงถนนเบเกอร์และหยุดที่หน้าประตูห้อง ในขณะที่โฮล์มส์เอามือคลำหากุญแจ มีใครคนหนึ่งเดินผ่านมามากว่า

“สวัสดี มิสเตอร์เชอร์ล็อก โฮล์มส์”

แล้วก็ไป ในเวลานั้นมีคนอยู่บนทางเท้าหลายคน แต่เสียงทักดูเหมือนมาจากเด็กหนุ่มรูปร่างบอบบางสวมเสื้อคลุมยาวคนหนึ่งกำลังเดินผ่านไปอย่าง

รีบร้อน

“เอ่ ก็นเคยได้ยินเสียงนั้นมาก่อน” โฮล์มส์พูด มองไปตามถนนที่ตามไฟ
ไว้เพียงสลัวๆ “สงสัยจริงว่าไอ้บ้านนั้นเป็นใครนะ”

ตรวจ

๓

คืนนั้นข้าพเจ้านอนค้างที่บ้านถนนเบเกอร์ ขณะที่เรากำลัง่วนอยู่กับขนมปังกาแฟในเช้าวันรุ่งขึ้น พระราชาแห่งโบฮีเมียก็ผลุนผลันเข้ามาในห้อง

“ท่านได้รูปมาจริงๆหรือนี่!” ทรงร้องพลางจับไหล่เซอร์ลอร์ดโฮล์มส์ไว้ทั้งสองข้าง แล้วทรงจ้องมองหน้าเขาอย่างร้อนรน

“ยังพะย่ะค่ะ”

“แต่ท่านมีหวังใช่ไหมล่ะ”

“เกล้าฯมีหวัง”

“ถ้าอย่างนั้นละก็มา ฉันกระวนกระวายใจเต็มทีแล้ว”

“เราต้องเรียกรถสักคันหนึ่งก่อน”

“ไม่ต้อง ไปรถคันเดี่ยวนี่แหละ”

“ถ้าเช่นนั้นก็ดีสิพะย่ะค่ะ” ครั้นแล้วเราก็ก้าวลงไปขึ้นรถมุงหน้าไปบริโวนีลด์จอีกครึ่ง

“ไอน์ อัดเลอร์ แต่งงานแล้วพะย่ะค่ะ” โฮล์มส์ทูลพระราชา

“แต่งงาน! เมื่อไหร่”

“เมื่อวานนี้พะย่ะค่ะ”

“กับใคร”

“กับหมอความชาวอังกฤษ ชื่อนอร์ทัน”

“แต่หล่อนไม่ได้รักเขากระมัง”

“เกล้าฯหวังว่าหล่อนรัก”

“ทำไมจึงหวังเช่นนั้น”

“เพราะว่ามันจะได้ทำให้ได้ฝ่าพระบาทหายรำคาญพระทัยเสียที ถ้าหล่อนรักสามีของหล่อนแล้ว หล่อนคงไม่รักได้ฝ่าพระบาท ถ้าหล่อนไม่รักได้ฝ่าพระบาท ก็ไม่มีเหตุอันใดที่หล่อนจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับความตั้งพระทัยของได้ฝ่าพระบาท”

“จริง แต่กระนั้น โอ! ฉันอยากให้หล่อนมีฐานะอยู่ในระดับเดียวกันกับฉันจริงๆ! หล่อนคงจะเป็นพระราชินีที่น่ารัก

อะไรอย่างนั้น!” ตรัสแล้วพระราชาก็ทรงเงยบขี้มไป จนรถเรามาหยุดลงที่หน้าบ้านบริโอนีลอร์ดจ

ประตูบ้านบริโอนีลอร์ดจเปิดอยู่ มีหญิงสูงอายุคนหนึ่งยืนอยู่ที่บันได นางจ้องดูเราอย่างถมึงทึงในขณะที่เราก้าวลงจากรถ

“มิสเตอร์เซอร์ล็อก โฮลมส์ หรือเจ้าคะ” นางพูด

“ใช่ ฉันเองคือมิสเตอร์โฮลมส์” สหายของข้าพเจ้าตอบพลางจ้องมองดูแกอย่างพิศวงสงสัย

“จริงๆ นะแหละ! คุณนายของดิฉันบอกไว้ว่าคุณน่าจะมา คุณนายไปเสียเมื่อเช้านี้แหละเจ้าคะ ไปกับคุณผู้ชาย รถไฟออกจากสถานีชาริงครอสเมื่อตีห้ากับสิบห้า นาทีว่าจะไปแผ่นดินใหญ่เจ้าคะ”

“อะไรกัน!” เซอร์ล็อก โฮลมส์ พงะถอยหลัง หน้าซีดด้วยความตกใจและประหลาดใจระคนกัน “หมายความว่าแกออกจากอังกฤษเสียแล้วหรือ”

“ไปไม่กลับอีกเลยเจ้าคะ”

“แล้วเอกสารเล่า” พระราชาทรงร้องอย่างหมดหวัง “ฉิบหายหมดละซี”

“ไปดูกันให้ประจักษ์เถิดพะยะคะ” พูดแล้วโฮลมส์ก็ก้าวพรดพราดผ่านหญิงรับใช้เข้าไปในตึก ผลุนผลันเข้าไปในห้องนั่งเล่น พระราชากับข้าพเจ้าก็ตามหลังเขาไป เครื่องตกแต่งห้องกระจัดกระจายเลพลาดพาด หิ้งถูกรื้อ ลิ่นชักถูกคันเปิดอ้าอยู่ ดูประหนึ่งหญิงสาวเก็บข้าวของอย่างรีบร้อนก่อนจากไป โฮลมส์ถลันไปยังที่เขวนกระดิ่ง กระชากแผ่นกระดานเลื่อน เขามือล้วงเข้าไป แล้วก็ดึงเอารูปภาพกับจดหมายออกมา รูปถ่ายนั้นเป็นรูปของไอริช อัลดอร์เองในชุดราตรี ส่วนจดหมายนั้นจำหน้าซองว่าดังนี้ “สำหรับมิสเตอร์เซอร์ล็อก โฮลมส์ หิ้งไว้ที่นั่นกว่าจะพบเอง” สหายของข้าพเจ้าฉีกออกและเราทั้งสามคนต่างอ่านพร้อมกัน จดหมายนั้นลงเวลาเที่ยงคืนของวันก่อน มีข้อความดังนี้

มิสเตอร์เซอร์ล็อก โฮลมส์ ที่นับถือ

คุณทำดีมากจริงๆ คุณตอบตาดิฉันได้สนิท ดิฉันไม่สงสัยเลยจนกระทั่งเหตุการณ์เรื่องไฟได้เกิดขึ้นแล้ว พอดิฉันรู้ว่าถูกหลอกจึงได้คิด ดิฉันได้รับคำเตือนให้ระวังคุณมาหลายเดือนแล้ว มีคนบอกดิฉันว่า ถ้าพระราชาก็ทรงจ้องตัวแทนแล้ว ก็จะ

ต้องเป็นคุณอย่างแน่นนอน ตำบลที่อยู่ของคุณเขากับบอกดิฉันไว้ แต่ทั้งๆที่รู้อยู่อย่างนี้ คุณก็ทำให้ดิฉันเปิดเผยสิ่งที่คุณต้องการ จะรู้จนได้ ถึงแม้ได้เกิดสงสัยขึ้นแล้ว ดิฉันก็ไม่อาจจะคิดระวาง นักบวชชราผู้กรุณาน่านับถือเช่นนี้ได้ แต่คุณก็ทราบแล้วมิใช่หรือ ค่ะว่า ดิฉันเองก็เป็นนางละครที่ชั่วของมา เครื่องแต่งตัวผู้ชาย จึงไม่ใช่ของใหม่สำหรับดิฉันเลย ดิฉันมักใช้ประโยชน์จากเสรีภาพ ที่มันก่อให้เกิดเสมอ ดิฉันให้ออห์นคนรถเข้ามาเฝ้าดูคุณไว้ วังขึ้น ไปปลดเครื่องแต่งตัวชุดเดินเล่นของดิฉัน แล้วก็ลงมาพอกีกับคุณ ออกจากบ้านไป

ต่อจากนั้นดิฉันก็สะกดรอยตามคุณไปจนถึงประตูบ้าน ของคุณ และได้ทราบอย่างแน่นนอนว่าดิฉันเป็นตัวความสนใจของ มิสเตอร์เซอร์ลือก โฮล์มส์ ผู้มีชื่อเสียงจริง ๆ เสร็จแล้วดิฉันได้ เอาแท็กคุณโดยไม่ทันได้ยั้งคิด แล้วไปยิงเหมเปิลเพื่อพบกับสามี ของดิฉัน

เราสองคนพากันลงความเห็นทางที่ดีที่สุดที่ควรกระทำเมื่อ รู้ตัวว่าถูกปรักภัยผู้สามารถเช่นคุณติดตาม ก็คือหนีไปเสียให้พ้น เพราะฉะนั้นเมื่อคุณมาในวันรุ่งขึ้นคุณก็จะเจอแต่รังเปล่า ส่วน รูปถ่ายนั้น ลูกความของคุณจงเย็นพระทัยเสียเถิด ดิฉันรักและ ได้พบความรักในคนที่ดีกว่าพระองค์แล้ว พระองค์จะทรงทำอะไร ก็แล้วแต่พระทัย ไม่มีอะไรจะเป็นเครื่องกีดขวางเหนียวรั้งจากผู้ ที่พระองค์ได้ทรงทรมานอย่างโหดร้ายมาแล้วเป็นอันขาด ดิฉันเก็บ รูปนี้ไว้เพื่อรักษาตัวเองเท่านั้น เพื่อจะได้เป็นอาวุธสำหรับป้องกันตน หากพระองค์จะทรงกระทำเรื่องอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้นในภายหน้า ดิฉันขอมอบรูปถ่ายนี้ไว้เพื่อพระราชหฤทัยจะทรงเอาเก็บไว้ก็ได้ แต่คุณ เซอร์ลือก โฮล์มส์ ดิฉันขอแสดงความนับถือ

ไอริน นอร์ตัน สกุลเดิม อัลดเลอร์

“ผู้หญิงอะไรอย่างนี้ โอ! ผู้หญิงอะไรอย่างนี้” พระราชาแห่งโบฮีเมีย ทรงร้องขึ้นเมื่อเราอ่านจดหมายจบแล้ว “ฉันไม่ได้บอกท่านหรือหรือว่าหล่อน มีใจแข็งและเด็ดเดี่ยวเพียงไร อย่างนี้แล้วหล่อนจะไม่เป็นพระราชินีที่น่าบูชาหรือ มันทนเสียตายใหม่ที่หล่อนไม่มาเกิดในระดับเดียวกับฉัน”

“จากสิ่งที่เกล้าฯได้เห็นเกี่ยวกับหญิงคนนี้ หล่อนดูเหมือนจะอยู่ในระดับ ที่แตกต่างกับใต้ฝ่าพระบาทมากจริง ๆ พะยะค่ะ” โฮล์มส์พูดอย่างเคร่งขรึม “เกล้าฯเสียใจที่ไม่สามารถนำเรื่องของใต้ฝ่าพระบาทไปสู่การยุติที่เป็นผลสำเร็จ ยิ่งกว่านี้”

“ตรงกันข้าม” พระราชาตรัส “ไม่มีอะไรจะเป็นผลสำเร็จยิ่งไปกว่านี้ ฉัน รู้ว่าคำพูดของหล่อนไม่เคยเสียสัตย์ เดี่ยวนี้รูปนั้นไม่น่าเหมือนหนึ่งถูกเผาไฟ แล้วละ”

“เกล้าฯมีความยินดีที่ใต้ฝ่าพระบาทตรัสเช่นนี้”

“ฉันรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณท่านยิ่งนัก โปรดบอกฉันเถิดว่าฉันจะตอบแทน ท่านในทางใดได้บ้าง แหวนวงนี้...” พระราชาตรัสพลางถอดธำมรงค์นาคราช ผิงมรดกออกจากพระดัชนีวางไว้บนฝ่าพระหัตถ์ที่ยื่นออกมา

“ใต้ฝ่าพระบาทมีอีกสิ่งหนึ่งที่เกล้าฯพึงประสงค์ยิ่งกว่านี้” โฮล์มส์พูด

“บอกมาเถิดท่าน”

“ภาพถ่ายรูปนี้!”

พระราชาทรงจ้องหน้าเขาด้วยความประหลาดพระทัย

“รูปถ่ายของไอรีนนะหรือ!” ทรงร้อง “ได้ซี ถ้าท่านปรารถนา”

“เกล้าฯขอขอบพระทัย ไม่มีอะไรที่จะต้องทำอีกแล้วในปัญหาเรื่องนี้ เพราะฉะนั้นเกล้าฯขอกราบถวายบังคมลาพะยะค่ะ ขอใต้ฝ่าพระบาท” เขาก้ม ศีรษะลงคำนับแล้วหันผละไปโดยไม่ทันสังเกตเห็นหัตถ์ของพระราชาที่ยื่นออกมา เขากับข้าพเจ้าก็พากันกลับที่พัก

นี่แหละคือความเป็นมาของเรื่องอื้อฉาวที่เกิดแก่อาณาจักรของแคว้น โบฮีเมีย และเป็นความปราชัยของมิสเตอร์เซอร์ลีน โฮล์มส์ ที่ถูกปฏิกิริยา ของหญิงคนหนึ่งลบแผนการที่วางไว้อย่างดีที่สูญเสียได้ เขาเคยแสดงความ ขบขันอย่างครั้นเคร่งต่อความฉลาดของสตรีเสมอ แต่ในช่วงหลังนี้ข้าพเจ้าไม่ ได้ยินดังนั้นอีกเลย และเมื่อเขาเอ่ยถึงไอรีน อัลดเลอร์ หรือกล่าวทั่วถึงรูปภาพ

หล่อนขึ้นมานคราใด เขามักจะใช้คำที่ให้เกียรติแก่หล่อนว่า ยอดสตรีเสมอ

ครุฑ